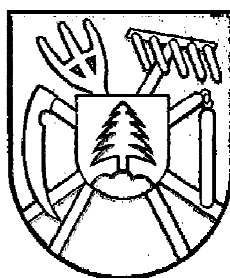

OBEC VALASKÁ BELÁ

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA účtovnej jednotky verejnej správy

2018

OBSAH

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	3
1.3 Ekonomické údaje	4
1.4 Symboly obce	4
1.5 História obce	5
1.6 Významné osobnosti obce	7
1.7 Výchova a vzdelávanie	7
1.8 Zdravotníctvo	8
1.9 Sociálne zabezpečenie	8
1.10 Kultúra	9
1.11 Hospodárstvo	9
1.12 Organizačná štruktúra obce	11
2. Rozpočet obce na rok 2018 a jeho plnenie	13
2.1 Plnenie bežného rozpočtu – bežné príjmy a výdavky	15
2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu – kapitálové príjmy a výdavky	17
2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií – príjmové a výdavkové finančné operácie	18
2.4 Plán rozpočtu na roky 2019 – 2021	19
3. Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2018 a jeho rozdelenie	20
4. Bilancia aktív a pasív v celých €	21
4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku - obec	21
4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok	22
5. Vývoj pohľadávok a záväzkov	26
5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery za materskú účtovnú jednotku	26
5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery za konsolidovaný celok	27
6. Účtovný výsledok hospodárenia	29
7. Ostatné dôležité informácie	33
7.1 Prijaté granty a transfery	33
7.2 Poskytnuté dotácie	34
7.3 Významné investičné akcie v roku 2018	34
7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2019 – 2021	35
7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	36

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec Valaská Belá je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Konsolidovaná výročná správa Obce Valaská Belá za rok 2018 je vypracovaná v súlade s § 20 a 22 § zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších zmien doplnkov.

Obec Valaská Belá ako materská účtovná jednotka spolu s rozpočtovou organizáciou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (základnou školou s MŠ) tvorí jeden konsolidovaný celok verejnej správy na úrovni samosprávy obce.

Obec Valaská Belá je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.

1.1 Geografické údaje

Valaská Belá tvorí jednu z hlavných oblastí rozptýleného osídlenia na Slovensku. Leží v juhovýchodnej časti Strážovských vrchov. Jadro obce je obklopené Zliechovskou hornatinou, Nitrickými vrchmi a Malou Magurou. Na juhu a juhovýchode susedí oblasť Hornonitrianskej kotliny. Nachádza sa v Trenčianskom kraji v okrese Prievidza. Západná hranica katastra Valaskej Belej je aj hranicou okresu Prievidza. Susedné obce sú Čavoj, Temeš, Zliechov, Kopec, Horná Poruba, Dolná Poruba, Závada a Čierna Lehota.

Svojou rozlohou 6474 ha (64,74 km²) patrí k najväčším obciam na Slovensku. Je rozložená v dĺžke približne 12 km od Klinu až po vrch Homôlka po oboch stranách doliny. Pozostáva zo 6 častí: časť Valaská Belá – ústredie (centrum obce), časť Studenec, časť Matušíková, časť Stanáková, časť Škrípov a časť Gápel, v ktorých bolo v minulosti viac ako 90 lazov, v súčasnosti ich je 83.

Obec sa nachádza v nadmorskej výške od 380 do 910 metrov nad morom, stred obce vo výške 482 metrov nad morom.

1.2 Demografické údaje

Hustota osídlenia obce je 35 obyvateľov na km² a súčasný celkový počet obyvateľov je 2 191. Z tohto počtu žije na lazoch 269 ľudí, z toho v najvzdialenejšej časti obce – v Gápli 14.

Z hľadiska národnostného zloženia možno pokladať obyvateľstvo obce za homogénne, až 99 % obyvateľov je slovenskej národnosti. Obdobná štruktúra je aj vo vierovyznaní – 98 % obyvateľov je rímskokatolíckeho vyznania.

Od roku 1869 sa vedú pravidelné štatistiky o počte obyvateľstva. Do roku 1950 sa počet trvalo žijúcich obyvateľov v obci zvyšoval – v roku 1869 žilo v obci 2 779 osôb a postupne sa tento počet zvyšoval, pričom už v roku 1910 Valaská Belá prekročila hranicu 4 000 obyvateľov. Pri ďalšom sčítaní ľudu dosiahla maximum 4 436 obyvateľov. Pred druhou svetovou vojnou nastal mierny pokles (odchody za prácou, zlá hospodárska situácia). V roku 1950 sa počet obyvateľov prudko znížil až na 4 000 – na úroveň začiatku 20. storočia. Hoci sa životná úroveň a bytová situácia v 50-tych rokoch 20. storočia výrazne v obci zlepšila, začalo prudké spriemyselnovanie Slovenska, ktoré malo vplyv na hromadnejší odchod mladých obyvateľov z obce za prácou do priemyselných centier.

Nepriaznivý demografický vývoj z hľadiska vývoja počtu obyvateľov v uplynulých rokoch je stále nepriaznivý – pokračoval klesajúci trend a starnutie obce. Po sčítaní obyvateľov v roku 2001 evidovala obec 2 421 obyvateľov a o desať rokov neskôr – v roku 2011 už len 2 225 obyvateľov. Podľa súčasnej evidencie obyvateľstva na obecnom úrade počet obyvateľov k 31. 12. 2018 bol na 2 191, z toho 1 078 mužov a 1 113 žien. Z dlhodobého hľadiska počet obyvateľov neustále klesá.

Počet obyvateľov obce v troch posledných sčítaniach ľudí podľa vekovej štruktúry

Rok	Počet obyvateľov			Veková štruktúra					Podiel počtu z trvale bývajúcich obyvateľov vo veku (v %)		
	Spolu	Muži	Ženy	0-14	15-59 muži	15-54 ženy	60+ muži	55+ ženy	pred-produk.	pro-duk.	po-produk.
1991	2623	1300	1323	563	780	618	236	426	21,40	53,30	25,40
2001	2427	1226	1201	413	822	663	196	325	17,0	61,20	21,50
2011	2225	1120	1105	279	748	601	226	371	12,54	60,62	26,84

1.3 Ekonomické údaje

V roku 2011, kedy sa uskutočnilo aj posledné sčítanie obyvateľstva, bolo z celkového počtu obyvateľov 872 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 39,19 %. Nezamestnaných osôb bolo evidovaných 137, čo predstavovalo 15,71 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (bez pracujúcich dôchodcov).

Vývoj nezamestnanosti v obci

Dlhodobá miera nezamestnanosti v našej obci sa aj v roku 2018 pohybovala pod hranicou 4,0 %. Zo štatistiky nezamestnanosti podľa ÚPSVR v Prievidzi za predchádzajúce roky vyplýva, že v porovnaní s ostatnými obcami okresu Prievidza Valaská Belá dosahuje jednu z najnižších mier nezamestnanosti, čo ovplyvňuje skutočnosť, že obec je situovaná na okraji okresu Prievidza a susedí s okresom Ilava, v ktorom je miera nezamestnanosti oveľa nižšia ako v okrese Prievidza. Okrem toho vzdialenosť do krajského mesta Trenčín je asi taká veľká, ako do Prievidze, čo umožňuje občanom hľadať si zamestnanie i mimo okresu – v Dubnici nad Váhom, v Ilave, alebo v samotnom Trenčíne.

Dlhodobo nezamestnaní občania sú v staršom veku, ktorí nemajú záujem hľadať si zamestnanie ďalej od obce. Sú to najmä muži nad 50 rokov, o ktorých je na pracovnom trhu nižší záujem. Niektorí pracujú na aktivačných prácach v malých obecných službách v obci.

1.4 Symboly obce

Súčasný **erb obce** vytvorili heraldici Ladislav Vrteľ a Dragica Vrteľová. Má podobu dvoch štítov; vo vnútornom menšom striebornom srdcovom štíte je zo zeleného trojvršia vyrastený v strede zelený smrek, za ktorým je v zadnom zelenom srdcovom štíte skrížené náradie: sklonená strieborná kosa so zlatým kosiskom, trojzubé zlaté vidly, zlaté hrable a strieborný cep so zlatou rukoväťou.

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/9), zelenej (2/9), bielej (1/9), zelenej (1/9), bielej (1/9), zelenej (2/9) a žltej (1/9). Pomer strán vlajky je 2:3 a ukončená je troma cípmi a dvoma zástrihmi, ktoré siahajú do jednej tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhleho tvaru, uprostred s obecným erbom, pod ktorým je umiestnený nápis „OBEC VALASKÁ BELÁ“. Má priemer 35 mm, v súlade so všeobecnými predpismi o používaní obecných symbolov.

1.5 História obce

Valaská Belá je jednou z najstarších osád beliansko-rudnianskej doliny. Vznik obce nemá presný dátum. Názov Valaská Belá – Bella Valaszka sa prvý krát vyskytuje v listine z roku 1120, ale táto listina sa pokladala za falzum. Až koncom 13. storočia máme maďarský záznam (rok 1272) – Bélapatak, z ktorého môžeme len usudzovať, že Valaská Belá vznikla v dobe kolonizácie Slovenska na prelome 12. storočia, zvlášť zosilnenej v druhej polovici 13. storočia po tatárskom vpáde. Smerodajnejšia listinná zmienka o vzniku obce podľa niektorých historických prameňov je však až z roku **1324** (pod menom Belafelde). Vo Féjerovom Codexe Diplomaticus Hungariae je prvá zmienka o obci z roku 1272, 1324, kde sa spomína Belapotok ako hranica medzi Košecou a Zliechovom. Ako Bulaa sa spomína v roku 1553 pri súpise port (usadlostí). V Tereziánskom súpise z roku 1753 je obec nazývaná ako Bela. V Lexikone obcí z roku 1808 od G. Lipovského je Bella Valaszka a Valaszka Bela je označená v daňovom súpise z roku 1828. Vyskytli sa aj názvy Walaska Béla a Valaská Bělá. Ďalšie názvy obce v niektorých rokoch: 1774 – Bela, 1786 – Bella, 1808 – Bela, Valaszká Bella, Walaská Bela, 1863-1898 – Valaszkabella, 1900 – 1913 – Belapotaka, 1920 – Valašská Belá, 1927 – Valaská Belá. Podľa Vlastivedného súpisu obcí bola **Valaská Belá založená na valašskom práve**. Vznikla z kopaničiarskych osád. Základom obce bola osada Sebedružka, ležiaca na úpätí Homôľky, ktorá oddeľovala Nitriansku župu od Trenčianskej župy. Postupom času sa Sebedružka stala lazom a stred obce sa posunul na dnešné miesto. Osadu založili zemepáni Ujfallussyovci a Rudnayovci. Majitelia Košeckého hradu Petroczyovci viedli s týmito rodinami boje od roku 1543 až do roku 1591. V roku 1324 obec patrila Ujfalussyovcom, od roku 1427 Bossányovcom, neskôr nitrianskemu biskupovi, Rudnayovcom, Splényiovcom. V 16. storočí bola Valaská Belá definitívne kráľovskou kúriou priznaná Ujfallussyovcom a Rudnayovcom. V rokoch 1883-1945 existoval v obci Obvodný notársky úrad, patriaci do okresu Prievidza. Valaská Belá patrila do Nitrianskej župy, ale od roku 1949 do roku 1959 patrila do okresu Ilava a žilinského kraja. Od 1. januára 1959 bola obec znovu začlenená do prievidzského okresu. V súčasnosti patrí do trenčianskeho kraja.

Obec a jej obyvatelia

Obec Valaská Belá **nie je osadou čistého typu**. Najstaršie domy boli stavané do podoby kruhovej, netvoriac domorad, ale takzvané „**grunty**“. To znamená, že domy, nielen obytné, ale i hospodárske stavby, boli postavené okolo spoločného dvora (k najstarším a najväčším gruntom patrili – grunt U Slugňov, U Labov, U Tantošov, U Kráľov, Topákov grunt...) Spoločné mali kamenné, jednoposchodové komory. Pred komorami boli pitvory, ktoré mali tvar oblúkových výklenkov, zvané rampúchy. Jednotlivé grunty boli od seba vzdialené 100-150 m. Tým obec nadobudla pretiahnutý tvar. Jeden až dva grunty (niekedy aj viac) tvorili **laz**. Najväčším lazom bol Bukovec, ktorý mal okolo 30 domov. Traduje sa, že na Valaskej Belej bolo kedysi spolu až 99 lazov. Dnes ich vieme

pomenovať 83. Niektoré lazy sú od centra obce vzdialené 5-6 km. V zime je k nim ťažký prístup a tieto miesta sú akoby odrezané od sveta. V lete tam býval nedostatok vody, obyvatelia boli nútení chodiť pre vodu niekde aj viac ako jeden kilometer. Kedysi ľudia na lazoch žili ťažký život a vo všetkom boli odkázaní len na svoje vlastné sily. Obyvatelia lazov boli zväčša príslušníci jednej rodinnej vetvy alebo jednej rodiny. Názvy lazov boli pomenované podľa jednotlivých rodín (napr. Kochanovci, Pánisovci), alebo podľa zemepisných oblastí (pod Skalkou). Niektoré postupom času zanikli. Ťažké životné podmienky nútili ľudí sťahovať sa dole do dediny. V súčasnosti žijú ľudia len na niektorých lazoch. Väčšina domov na lazoch je prestavaná na rekreačné chaty a chalupy. Domčeky boli kedysi malé a nízke, bez akýchkoľvek architektonických ozdôb. Stavali ich väčšinou z dreva, pokrývali slamou. Interiéry neboli ozdobované vôbec, pretože boli celkom zadymené a začiernené dymom a sadzami z ohniska v izbe, keďže dym z neho nebol odvádzaný komínom, ale celou povalou a prípadnými štrbinami (domy boli pôvodne bez komína). Dom sa skladal z dvoch miestností – z komory a izby. Neskôr sa domy stavali z pálenej i nepálenej – surovej tehly. Našli sa však aj domy z kameňa, najčastejšie z vápenca. Tieto domy boli už úhladnejšie, dym vychádzal komínom. Slamenú strechu neskôr nahrádzali drevenými šindľami a v novšej dobe potom škridlou a eternitom.

Pôvodným zamestnaním „starých Valaskobeľanov“ bolo **pasenie oviec a salašníctvo**. Ovce chovali gazdovia z dediny i lazov, tí bohatší vlastnili aj 120 oviec. Tiež sa venovali poľnohospodárskym prácam a chovu hovädzieho dobytku, kôz a hydiny. Pokles chovu nastal v 60-tych rokoch 20. storočia, kedy nastal rozvoj industrializácie krajiny. Na jar roku 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo I. typu, ktoré začalo hospodáriť na jeseň v roku 1949 na výmere 400 ha. Jeho existencia bola ale krátka, trvala len niekoľko mesiacov.

V obci bola dobre zastúpená aj **domáca výroba**. Ľudia si vedeli doma vyrobiť truhlice na obilie, šatstvo, drevený riad, koše na zemiaky a ovocie, metly, či súkno. Z potravín vedeli dopestovať takmer všetko – z plodín najviac zemiaky, kapustu, jačmeň, ovos, konope, ľan, zo strukovín, hlavne fazuľu a hrach, ďalej cibuľu, kvaku, mak a pre dobytok krmnu repu. Nedostatkom bola soľ a cukor. V 18. storočí v obci pracovali mlyny, súkennícka valcha a traja kováči. Už v prvej polovici 18. storočia sa tu objavili aj rozvinuté formy podomového obchodu a potulného zamestnania. Išlo o **sklenárstvo a oknárstvo**. Pôvod oknárstvu vo Valaskej Belej dali počiatky výroby tabuľového skla v **gápelskej sklárni**. Vznik gápelskej sklárne spadá do obdobia, kedy sa sklárne zakladali vo veľkom počte na šľachtických a cirkevných majetkoch, aby sa zúžitkovalo vtedajšie veľké a nevyužívané bohatstvo lesov na našom území. Svoje výrobky miestna skláraň dopravovala najskôr po ceste do 30 kilometrov vzdialenej železničnej stanice Nováky. Neskôr, od roku 1925, po **úzkokolajke Ilava – Zliechov – Gápel**. Kuriózna sklárska preprava však netrvala dlho, pretože v roku 1929 bola skláraň v Gápeli zrušená. Podomoví obchodníci z Valaskej Belej sa výrazne zaslúžili o rozšírenie dobrého mena gápelského tabuľového skla, ktoré roznášali v krošni na chrbte. Valaská Belá sa stala kolískou slovenských oknárov. Spočiatku mali oknári voľnosť v podnikaní a mohli sa pohybovať bez obmedzenia. Za zárobkom chodili hlavne do Pešti, ale aj do Eséku, Bukváru, Dolováru a Báčky, neskôr už len na Dolnú zem a Moravu. Belianski oknári a sklári vytvorili profesiu, ktorá vynikla ako slovenské národné špecifikum. Dnes sa už síce život zmenil, ale prítomnosť nadväzuje na dedičstvo oknárov, ktorí vštepili prítulnosť ku sklu celým generáciám. Dali tak v minulom storočí prvý impulz pre vznik **sklárskeho výrobného družstva** vo Valaskej Belej, ktoré zaniklo pár rokov po „nežnej revolúcii“. Dnes sú v obci už len menšie súkromné sklárske firmy. V obci bola zastúpená aj **textilná výroba** – výrobné družstvo Ľudová tvorba vo

Veľkom Rovnom mala od roku 1951 prevádzku textilnej výroby vo Valaskej Belej. Predmetom výroby ľudovej tvorby boli bavlnené šatky, uteráky, posteľné tkaniny, obrusy a iné produkty. V dôsledku nedostatku kvalitného materiálu a vysokým dopravným nákladom ako aj slabému odbytú prevádzka vo Valaskej Belej ukončila v roku 1994 svoju výrobu.

1.6 Významné osobnosti obce

Každá krajina, mesto, obec má svoje osobnosti. Ľudí, ktorí tvoria nielen pre seba, ale aj pre svoje okolie. Zanechávajú po sebe niečo, čo je trvalé, ich diela nemajú pominuteľnú hodnotu. Aj s našou obcou sú späté mnohé významné osobnosti. Niektorí sa tu narodili, študovali alebo pôsobili.

Naši občania si hlboko ctia a vážia rodákov, ktorí celý svoj život zasvätili Bohu a práci v katolíckej cirkvi, ale i tých, ktorí sa tu síce nenarodili, ale dlhé roky tu aktívne pôsobili. Medzi nich patria kňazi: Prof. Dr. Anton Hlinka, Dr. Pavol Kováč, Páter Sebastian Labo a Peter Dušička SVD.

V oblasti umenia a kultúry sú to: akademický maliar Jozef Trepáč, akademický maliar Imrich Plekanec a spisovateľka Ružena Gaubeová.

1.7 Výchova a vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje **„Základná škola s materskou školou Valaská Belá“**. Na základnej škole sa vyučujú dva cudzie jazyky – nemčina a angličtina. V roku 2018 učilo na škole 12 učiteľov, 1 asistent učiteľa a 1 vychovávateľ.

Základná škola poskytovala základné vzdelanie v školskom roku 2017/2018 v deviatich triedach od januára do septembra 165 žiakom, od septembra do konca roka 158 žiakom. Materskú školu navštevovalo v danom školskom roku 58 detí v troch triedach, z toho v predškolskej triede bolo 23 predškolákov. Časť bežných výdavkov súvisiacich z prevádzkou MŠ bola financovaná aj z bežného transferu zo štátneho rozpočtu (z nenormatívnych finančných prostriedkov) určeného na výchovu a vzdelávanie.

Na mimoškolské aktivity sú pri základnej škole zriadené školské zariadenia: školský klub detí a centrum voľného času, ktoré poskytujú širokú škálu krúžkovej záujmovej činnosti a doplnkových vzdelávacích aktivít.

Podľa analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že tak ako sa očakávalo v minulých rokoch, rozvoj vzdelávania sa orientuje na zvýšenie jazykových znalostí a jazykovej zdatnosti žiakov a detí, vrátane cudzích jazykov a prehĺbovanie vedomostí a zručností v oblasti informačných technológií a počítačovej gramotnosti. V priebehu roka 2018 boli zakúpené počítače notebooky, doplnené interiérové vybavenie tried – lavičky, nové školské keramické tabule do tried, v niektorých triedach boli vymenené obkladačky pri umývadlách, aj samotné umývadlá. V tomto roku bola zrealizovaná aj výmenná výplň okenných otvorov na objekte hlavnej budovy v sume 110 000,- eur z dotácie zo štátneho rozpočtu.

Areál okolia školy tvoria vysadené zelené plochy a športová časť: doskočisko, bežecká dráha a multifunkčné ihrisko. V tejto časti je taktiež vybudovaná relaxačná časť pre žiakov na oddych a aktivity, kde je stabilný krb, k dispozícii sú drevené lavice a stoly, mobilné altánky. Škola je priestorovo zložená z dvoch budov. V hlavnej budove prebieha výchovno-vzdelávací proces v 9 triedach a v 6 odborných učebniach (učebňa fyziky a chémie, učebňa prírodopisu, učebňa vybavená počítačmi a notebookmi, učebňa zemepisu

a dejepisu), školskej knižnici, telocvični. V suteréne hlavnej budovy sú dve šatne pre žiakov. Súčasťou hlavnej budovy sú priestory využívané na bývanie – tri byty. Vedľajšia budova slúžila ako školský klub detí, školské stravovacie zariadenie, jedáleň pre cudzích stravníkov, verejná knižnica a jedno oddelenie MŠ pre predškolákov, ktoré obec vytvorila z vlastných prostriedkov.

Škola disponuje dostatkom pomôcok, ktoré sú každoročne podľa finančných možností a nárokov učiteľov dopĺňané. Tak ako v minulých rokoch, aj v tomto školskom roku boli zakúpené: učebné knihy, výukové softvéry, výučbové CD, odborné-metodické materiály pre pedagogických zamestnancov, odborné knihy a časopisy, odborné publikácie, metodické príručky pre potreby učiteľov, publikácie na rozvoj techniky čítania a iná odborná literatúra.

1.8 Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytujú v obci neštátni lekári – jedna detská lekárka a jeden lekár v ambulancii pre dospelých v objekte zdravotného strediska, ktoré je majetkom obce. V tom istom objekte je zriadená aj súkromná lekáreň.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti v obci dlhodobo pozastavený, napriek rôznym snahám vedenia obce sa nedarí zabezpečiť zubného lekára, ktorý by ordinoval v obci.

1.9 Sociálne zabezpečenie

Priamo v obci nie je žiadne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálne služby. Starých občanov, ktorí potrebujú už nepretržitú starostlivosť, sa zamestnankyňa obce (na úseku sociálnej starostlivosti) snaží v súčinnosti s najbližšou rodinou žiadateľov umiestňovať podľa ich požiadaviek do sociálnych zariadení mimo obce.

Tak ako sa predpokladalo na základe analýzy doterajšieho vývoja, sociálne služby sa orientujú na zabezpečovanie opatrovateľskej služby priamo v domácnostiach občanov, ktorí sú na opatrovanie odkázaní. V roku 2018 obec zamestnávala 5 opatrovateliek, ktoré poskytovali opatrovateľskú službu 13 starým občanom.

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v obci podľa „Komunitného plánu sociálnych služieb obce Valaská Belá na roky 2014 – 2018“, prijatého obecným zastupiteľstvom, sú:

- rozširovať opatrovateľskú službu podľa potreby obyvateľov a dbať na to, aby ju vykonávali profesionálne opatrovateľky s potrebným vzdelaním a zručnosťami;
- zriadiť denné centrum (bývalý klub dôchodcov) v priestoroch budovy obecného úradu, ktoré by zároveň slúžilo i spoločenským organizáciám, ako sú: ZO Zväzu zdravotne postihnutých Valaská Belá, ZO Zväz protifašistických bojovníkov v obci a iným;
- zriadiť prepravnú službu pre dôchodcov (hlavne pre obyvateľov časti obce – Gápľa);
- vybudovať stredisko osobnej hygieny v zmysle § 60 zák.NR SR č. 448/2008 Z. z. v platnom znení;
- zriadiť pracovňu a čistiareň;
- zrekonštruovať posilňovňu, ktorá sa nachádza v priestoroch zdravotného strediska;
- rozšíriť materskú škôlku o jednu triedu;

Prvý, tretí, predposledný a posledný cieľ sa obci podarilo naplniť podľa plánu a rozpočtu. Druhý cieľ sa podarilo splniť len sčasti a štvrtý a piaty cieľ - zriadiť a vybudovať stredisko osobnej hygieny, pracovňu a čistiareň sa obci nepodarilo ani v roku 2018.

1.10 Kultúra

V obci fungovalo 21 rokov – až do ukončenia činnosti k 31. 12. 2015 – Miestne kultúrne stredisko Valaská Belá, kultúrno-spoločenská inštitúcia, zriadená obcou na tento účel ako samostatná príspevková organizácia. V súčinnosti s obcou, inými spoločenskými organizáciami a miestnou školou organizovala všetok kultúrno-spoločenský život v obci.

Od 1. 1. 2016 sa kultúrno-výchovná práca spojená s organizovaním spoločenského života a sprostredkovanie umeleckých hodnôt občanom obce, ako aj knihovnícka a informačná činnosť (miestna knižnica), organizačne začlenila priamo pod riadenie starostu obce, na obecný úrad.

Na základe analýzy možno očakávať, že sa naďalej kultúrny a spoločenský život bude orientovať na zachovávanie obecných tradícií a folklórnej činnosti, organizáciu osláv významných historických udalostí a rôznych podujatí orientovaných na upevňovanie dobrých medziľudských vzťahov, kvalitného duchovného života a neposlednej miere aj na lokálpatriotizmus obyvateľov obce a jej stálych návštevníkov.

1.11 Hospodárstvo

Ubytovacie služby

Chata Homôlka, sídliaca pod vrchom Homôlka. Má kapacitu 120 miest a 27 prísteliek. V súčasnom období má ubytovňa osem stálych zamestnancov. Hostia tu prichádzajú v letnom a zimnom období. Ťažisko hostí tvoria deti, ktoré ubytovňu navštevujú ako školu v prírode, ďalej počas letných táborov, lyžiarskych sústreduj, kurzov a pod. V ubytovni sa výborne varí. Je vybavená spoločenskou miestnosťou, dvomi bufetmi (jeden je lyžiarsky). Nachádzajú sa pri nej tri vleky, hostia sú poväčšine Slováci, ale pravidelne tu prichádzajú zahraniční hostia.

Stravovacie služby

- Chata Homôlka, Hotel Partizán na Homôlke
- Country Ranč Klin – okrajová časť obce asi 5 km od centra
- Pohostinstvo Dolinka – v časti obce Gápel

Kaderníctva – v centre obce

- Kaderníctvo MAJKA
- Dámske a pánske kaderníctvo Daniela Šedíková

Kozmetika – v centre obce

- Kozmetický salón Ellisia

Pneuservis

- Pneu-Peter, Mária Dolinajová

Osobná doprava

- BELABUS - Ľuboslav Furka
osobná doprava po území Slovenska a v rámci EÚ.

Oprava a predaj bicyklov

- Miroslav Feiler, Valaská Belá

Povrchová úprava kovov – kataforéza

- AUDO – Panter, Samuel Topák

Výkup druhotných surovín – železo, farebné kovy

- Ivan Šimko, Valaská Belá.

Najvýznamnejší priemysel v obci

Medzi najvýznamnejšie odvetvia priemyslu v obci patril **sklársky priemysel**. Už v 18. storočí, ako je to už v texte spomenuté, v osade Gápel začala fungovať malá sklárňa, ktorá neustále rástla. Existovala s malými prestávkami až do 20. storočia.

15. januára 1956 bola premiestnená do ústredia obce Valaská Belá. Nové výrobné družstvo malo názov **Krištál' - sklárske ľudové družstvo Valaská Belá**. Tak, ako podnik postupne po roku 1990 upadal, bolo prepustených mnoho remeselníkov a odborníkov na prácu so sklom. Jednou zo šancí bolo založenie vlastnej firmy. Takto vzniklo v obci niekoľko malých firiem na brúsenie a maľbu skla, na zasklievanie, na výrobu zrkadiel a pod. V minulom období ich bolo viac, v súčasnosti fungujú už len:

- **Peter Dolinaj, Sklený sen** – fúkanie skla. S cieľom pokračovať v tradícii nášho kraja a nadviazať na sklárske umenie starých majstrov sklárov z osady Gápel, patriacej obci Valaská Belá, bola v januári 2007 v našej obci zriadená remeselná dielnička majstra sklára, ktorej hlavným cieľom prevádzkovania je priblížiť občanom a návštevníkom obce krásu a tradíciu ručne fúkaného a hutne zdobeného skla. Zakladateľom spolku je Peter Dolinaj, bytom Valaská Belá číslo 20. Spolok ponúka prehliadku starodávnej remeselnej dielničky majstra sklára priamo pri výrobe umeleckých kúskov zo skla, ako aj prehliadku drevených foriem a náradia, starých kovových nástrojov a pomôcok používaných pri tvarovaní a zdobení skla. V dielničke je možné vidieť aj rôzne výrobky pochádzajúce z gápelskej sklárne z konca 18. storočia, z 19. a prvej štvrtiny 20. storočia, ktoré sa dodnes zachovali.
- **Jaroslav Ďurmek, CRYSTAL** – brúsenie krištáľového skla;
- **Vladimír Kodaj, Crystal KAM** – pieskovanie, maľovanie skla a porcelánu, brúsenie skla – s prognózou ukončenia činnosti v roku 2018;
- **Pavol Matlo** – výroba interiérových zrkadiel.

Do roku 2016, kedy ukončila výrobnú činnosť, fungovala v obci miestna pobočka spoločnosti **LEONI Slovakia, spol. s r. o.**, ktorá na území obce pôsobila od roku 2006. Orientovala sa v malej miere na **elektrotechnický priemysel**, realizovala výrobu káblových zväzkov do bielej techniky. Uzatvorením svojej prevádzky zrušila pracovné miesta pre 150 ľudí, ktorí si museli nájsť zamestnanie v iných firmách, zväčša mimo obce.

Drevársky priemysel v obci Valaská Belá, ktorá sa nachádza v horskom prostredí, prezentujú tri súkromné firmy, ktoré majú vo svojom programe prácu s drevom:

- **J&F, spol. s r. o.** – spracovanie dreva, so sídlom v obci Valaská Belá;
- **Emil Dlábik – DREMI** – pílenie drevnej hmoty, piliarska výroba stavebného reziva;
- **Viliam Lukáš – VIERI** – piliarske práce.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci kedysi a dnes

V rokoch 1961 – 1997 pomerne dobre fungoval štátny poľnohospodársky podnik Štátny majetok v Nitrianskom Rudne, ktorý mal v našej obci dva hospodárske dvory – na lazoch v časti obce Stanáková „U Kučerov“ a „U Kuricov“. Tieto sa v r. 1997 zlúčili, pretransformovali na novú poľnohospodársku firmu **Čierna hora, a. s., Valaská Belá**, hospodáriacu v katastri obce na výmere 1 750 ha. Táto firma existuje dodnes. Sústreďuje

sa hlavne na chov oviec, kôz, hovädzieho dobytku a v nedávnej minulosti i kureniec. Firma sa v minulosti pokúšala pestovať kukuricu a jačmeň, ale dosahovala v našich klimatických podmienkach malé výnosy. Hospodárenie s týmito produktmi kládlo vysoké finančné nároky a vytváralo problémy. Vo firme sú stále odkázaní na štátne dotácie, lebo odberatelia neustále vytvárajú tlak na znižovanie nákupných cien. V roku 2009 bola na podujatí Ovenálie Východná 2009 bryndza, ktorú vyrába spoločnosť Čierna hora, a. s., vyhlásená za najlepšiu na Slovensku.

Okrem poľnohospodárskej firmy Čierna hora, a. s., pôsobia v obci asi 3 súkromní poľnohospodári. Ich počet oproti minulému roku rapídne klesol. Chovajú kravy, ovce a kozy na mlieko, časť produkcie predávajú. Občania obce sa sami zásobujú zeleninou, zemiakmi, ovocím, ktoré si zväčša dorobia na vlastnej pôde. Tie druhy zeleniny, pre ktoré nie sú v obci vhodné klimatické podmienky na pestovanie, ale občania ich už dlhodobo zaradili do svojho stravovacieho systému, si nakupujú od pestovateľov z blízkeho okolia.

Lesná správa bola založená v roku 1974, vznikla z bývalých poľesí Nitrianske Rudno, Valaská Belá, Zliechov, Gápel a Liešťany. V rokoch 1975-1979 boli prevzaté nelesné pôdy zo správy štátneho podniku ŠM Nitrianske Rudno s cieľom zalesniť ich. Od 80-tych rokov 20. st. sa zmenil názov na Severoslovenské štátne lesy – Lesný závod Prievidza, Lesná správa Valaská Belá. Výmera pôdy, ktorá bola lesnou správou obhospodarovaná, bola viac ako 6 000 ha. Lesná správa uskutočňovala a zabezpečovala: zalesňovanie, ochranu lesných kultúr, prerezávky, ostatné pestovateľské práce, upratovanie haluziny, ťažbu dreva, približovanie dreva. Okrem týchto výkonov vykonávala aj iné práce: výrobu sadeníc v lesných škôlkach, čistenie chodníkov, posedov, kŕmidiel zveri, poľnohospodárske práce pri zbere krmovín pre vlastnú potrebu a iné.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hoci sa hospodársky život v obci bude naďalej orientovať na poľnohospodársku výrobu a rozvoj služieb, tieto oblasti pomaly začínajú stagnovať, neočakáva sa ich rozvoj.

1.12 Organizačná štruktúra obce

Obec Valaská Belá, ktorá ako samostatná samosprávna a správna jednotka vznikla prijatím zákona SNR č. 369/1990 Zb. z. o obecnom zriadení, začala samostatne fungovať od 1. 1. 1991. Jej sídlom je Obecný úrad Valaská Belá 1. Obci bolo pridelené identifikačné číslo organizácie (**IČO**) **00318531** a daňové identifikačné číslo (**DIČ**) **2021211830**.

Obec nemá v súčasnosti zriadenú funkciu prednostu obecného úradu, zamestnanci úradu sú v priamej riadiacej pôsobnosti starostu obce. Obec na obecnom úrade zamestnávala sedem technicko-administratívnych zamestnancov s prevahou duševnej činnosti, ktorým sú podľa pracovných náplní zverené agendy na jednotlivých úsekoch administratívnych a hospodárskych činností nasledovne:

- Bc. Ľudmila Podskočová – vnútorná správa obce, evidencia obyvateľstva, správa registratúry, pokladňa;
- Bc. Zuzana Novotková – správa miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a DSO, pokladňa, vedenie webovej stránky obce; zástup matrikárky;
- Daniela Cigánová – drobné stavby a stavebné úpravy, ochrana životného prostredia, odpadové hospodárstvo, nájom hrobových miest, overovanie podpisov;
- Katarína Hanková – ekonomické činnosti – účtovníctvo, rozpočtovníctvo a štatistika, personálna a mzdová agenda;

- Mgr. Elena Obuchová, ekonomické činnosti a štatistika, školstvo, evidencia pozemkov a majetku obce;
- Marta Vrtíková – všeobecná vnútorná správa, matrika, sociálna agenda, opatrovateľská služba;
- Mgr. Mária Repková – organizovanie kultúrnych podujatí v obci, prevádzka obecnej knižnice, prenájom budovy kultúrneho domu a kina Slovan;
- okrem toho ešte obec zamestnávala 2 upratovačky a kuriča.

Počet všetkých zamestnancov obce k 31. 12. 2018, vrátane fyzicky pracujúcich (opatrovateľky, vodiči, kurič, upratovačky, maliar, murár), bol 24, z toho 2 zamestnankyne na MD. Z celkového počtu bol 1 vedúci zamestnanec.

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre obce do komunálnych volieb v roku 2018

Štatutárny orgán	Ing. Miloš Cúcik – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu	Ing. Peter Dušička – poslanec OZ
Hlavný kontrolór obce	Ing. Jozef Krett
Obecné zastupiteľstvo	Milan Čičmanec, Ing. Peter Dušička, Marian Híreš, Ladislav Hronský, Emília Kňazeková, Viktor Kotian, Jarmila Kopčanová, Mgr. Andrej Mateáš a Ing. Ľubomír Štolovský
Komisie obecného zastupiteľstva	• Sociálna a zdravotná komisia: predseda: Jarmila Kopčanová, členovia: Marta Vrtíková, Mgr. Petra Furková, Pavlína Kodajová, Anna Matlová, • Komisia výstavby, územného plánovania a životného prostredia: predseda: Viktor Kotian, členovia: Ing. Viliam Furka, Ing. Ľubomír Štolovský • Komisia ochrany verejného poriadku: predseda: Ing. Peter Dušička, členovia: Jarmila Kopčanová, Daniel Hujo, Tibor Štolovský • Komisia kultúry, telovýchovy a športu: predseda: Milan Čičmanec, členovia: Ing. Roman Jurík, Mgr. Andrej Mateáš • Finančná komisia: Marian Híreš. členovia: Ladislav Hronský, Ing. Vladimír Mazán, Bc. Ľudmila Podskočová • Komisia na ochranu verejného záujmu: predseda: Ladislav Hronský, členovia: Ing. Peter Dušička, Emília Kňazeková, Viktor Kotian

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre obce po komunálnych voľbách v roku 2018

Štatutárny orgán	Ing. Miloš Cúcik – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu	Ing. Peter Dušička – poslanec OZ
Hlavný kontrolór obce	Ing. Jozef Krett
Obecné zastupiteľstvo	Milan Čičmanec, Ing. Peter Dušička, Mgr. Herta Dušičková, Juraj Gabaš, Danka Golejová, Marian Híreš, Štefan Hlinka, Ing. Vladimír Mazán, Mgr. Rastislav Repka
Komisie obecného zastupiteľstva	Komisia na ochranu verejného záujmu: predseda: Ing. Peter Dušička, členovia: Milan Čičmanec, Mgr. Rastislav Repka Žiadne iné komisie neboli obecným zastupiteľstvom v roku 2018 zriadené.

Konsolidovaný celok obce

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018 nedošlo v porovnaní s minulým rokom 2017 k zmene v štruktúre konsolidovaného celku (ďalej len „KC“). Obce Valaská Belá mala v zriaďovateľskej pôsobnosti len rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou – Základnú školu s materskou školou Valaská Belá.

Identifikačné údaje všetkých konsolidovaných účtovných jednotiek KC obce

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenie
Základná škola s materskou školou – riaditeľka Mgr.Jana Cvíčelová	Valaská Belá 242	31201733	1. 1. 1998

Informácie o zamestnancoch konsolidovaného celku	Rok 2017	Rok 2018
Priemerný počet zamestnancov počas účtov. obdobia	54,74	53,50
z toho počet vedúcich zamestnancov	6,00	6,00

V roku 2018 sa priemerný evidenčný počet zamestnancov KC znížil z 54,70 na 53,50, pričom v základnej škole s materskou školou sa hodnota priemerného počtu zamestnancov znížila z 33,20 na 32,70 a v obci sa priemerný počet zamestnancov znížil z 21,15 na 20,80. Počet vedúcich zamestnancov v KC je 6 a oproti roku 2017 sa nezmenil.

Obec **nemá založené** žiadne neziskové organizácie ani žiadne obchodné spoločnosti.

2. Rozpočet obce na rok 2018 a jeho plnenie

Rozpočet obce Valaská Belá ako nástroj finančného riadenia vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, ktoré finančne vyjadrujú vzťahy k zriadenej rozpočtovej organizácii – Základnej škole s materskou školou Valaská Belá, ktorú má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, ako aj k iným právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacich

na jej území. Rozpočet obce na rok 2018 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva uznesením č. **353/2017 dňa 14. 12. 2017**. Počas roka 2018 bol upravený 37 schválenými rozpočtovými zmenami, ktoré sú zaznamenané v evidencii rozpočtových opatrení obce nasledovne:

číslo RO	Dátum schválenia rozp. zmeny	Rozpočtové zmeny schválené príslušným kompetentným orgánom	Príjmy v celých €	Výdavky v celých €	Schodok, prebytok po úprave P a V
Schválený rozpočet na rok 2018 (uzn. 353/2017 zo 14. 12. 2017)			1 472 390	1 471 941	449
1	8. 1. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017) a rozhodnutí príslušných ministerstiev SR	0	811	- 362
2	31. 1. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	- 98	- 291	- 169
3	5. 2. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	0	- 1 200 + 1 200	- 169
4	22. 2. 2018	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 372/2018 z 22.2.2018	104 321	82 810	21 342
5	28. 2. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	- 18 877	- 18 877	21 342
6	5. 3. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	56	- 800 + 800	21 398
7	29. 3. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	0	0	21 398
8	2. 4. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	10 266	- 630 + 630	31 664
9	24. 4. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	95	- 205	31 964
10	2. 5. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	300	- 826 + 826	32 264
11	28. 6. 2018	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 402/2018 z 28.6.2018	0	5 372	26 892
12	29. 6. 2018	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	39	- 480 + 480	26 931
13	29. 6. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia DPO SR (transfer pre DHZ na zabezp. technického vybavenia)	5 000	5 000	26 931
14	29. 6. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	1 050	950	27 031
15	29. 6. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	1 184	1 184	27 031
16	2. 7. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	32	- 2 630 + 2 630	27 063
17	31. 7. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	80 193	80 193	27 063
18	1. 8. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	174	- 2 370 + 2 370	27 237
19	2. 8. 2018	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	0	- 77 510 + 77 510	27 237
20	13. 8. 2018	Zmena v transf. podľa rozhodnutia prísl. min. SR; rozpoč. zmena v rámci ekon. kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	30 000	30 000 - 1 363 + 1 363	27 237
21	3. 9. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	- 83 + 83	- 1 298 + 1 298	27 237
22	3. 9. 2018	Zmeny v transf. podľa rozhodnutia prísl. min.SR; rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007) – presuny v rámci FNC, KZ	- 529	- 88 463 + 88 463	26 708

23	20. 9. 2018	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 408/2018 zo 20.9.2018	30 000	- 20 000 + 20 000	56 708
24	30. 9. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušného ministerstva	33 360	33 360	56 708
25	30. 9. 2018	Rozpočtové zmeny podľa rozhodnutia ŠFRB na zákl. zmluvy o úvere č. 300/170/2018 a 300/168/2018	669 080	669 080	56 708
26	1. 10. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekon.kateg. schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017) a rozh.a starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	1 153	- 6 223 + 6 223	57 861
27	25. 10. 2018	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 420/2018 zo 25.10.2018	0	- 2 100 + 2 100	57 861
28	30. 10. 2018	Zapojenie RF v rámci schvál. rozp. – účel. KT na kamerový systém + rozhodnutie starostu v rámci úrovne EK schváleného rozpočtu	11 000	11 000 - 4 000 + 4 000	57 861
29	30. 10. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušného ministerstva	2 582	2 582	57 861
30	2. 11. 2018	Rozpočtové zmeny v rámci ekonomických kategórií schváleného rozpočtu (uzn. 353/2017)	2 422	1 045	59 238
31	30. 11. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR; dohoda č.18/12/50J/28 o poskytnutí účel. KT (BD+TV)	- 4 876 + 472 +459 530	- 3 134 + 2 906 +459 530	55 062
32	3. 12. 2018	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	28 851	- 7 249 +7 249	83 913
33	13. 12. 2018	Návrh RO obecné zastupiteľstvo neschválilo	0	- 30 575 + 30 575	83 913
34	14. 12. 2018	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	0	- 2 069 + 532	83 913
35	31. 12. 2018	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	155	176	83 892
36	31. 12. 2018	Opatrenie na základe nájomných zmlúv na byty v obecnom bytovom dome 1477 a zmluvy o správe	16 712	8 860	91 744
37	31. 12. 2018	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	- 489	- 489	91 744
Upravený rozpočet k 31. 12. 2018			2 935 548	2 843 804	91 744

Pôvodný rozpočet obce bol po poslednej rozpočtovej zmene k **31. 12. 2018** upravený v príjmoch smerom nahor na konečných **2 935 548 eur** a vo výdavkoch na konečných **2 843 804 eur**. To znamená, že pôvodne plánovaný prebytok **449 eur** bol po poslednej zmene upravený na **91 744 eur** – plánované príjmy boli o túto sumu rozpočtované vyššie ako výdavky.

2.1 Plnenie bežného rozpočtu obce – bežné príjmy a výdavky

Bežné príjmy (BP) obce vrátane vlastných príjmov ZŠ

Upravený rozpočet BP v € (vrátane ZŠ) na rok 2018	Skutočnosť k 31.12.2018 v €	% plnenia
1 479 659,00	1 469 108,42	99,29

Oproti pôvodnému rozpočtu 1 298 090,00 € bežných príjmov na začiatku roka boli **rozpočtované bežné príjmy upravené** o 181 569,00 eur (vrátane rozpočtovaných bežných príjmov základnej školy) na **1 479 659,00 €** (z toho 1 409 644,00 € obec + 70 015,00 € základná škola).

Skutočné bežné príjmy obce, vrátane príjmov základnej školy, boli dosiahnuté v sume **1 469 108,42 eur** (v tom 1 401 290,00 € obec + 67 818,42 € základná škola). V porovnaní so skutočnými príjmami v predchádzajúcom kalendárnom roku 2017 (1 243 428,65 eur) **sú o 225 679,77 eur vyššie**, čo je nárast o 18,15 %. Skutočné príjmy základnej školy za rok 2018, vrátane príjmov za potraviny v školských jedálňach, boli spolu **67 818,42**, čo je neplnenie rozpočtu o 2 196,58 eur (3,14%) Oproti predchádzajúcemu roku 2017, kedy mala škola vlastné príjmy v čiastke 29 334,67 €, je to nárast o 38 483,75 eur, z čoho je 35 029,76 za potraviny.

V nasledujúcej tabuľke je prehľad o tom, ako bol rozpočet bežných príjmov, vrátane transferov a grantov upravený a **skutočne plnený**:

Bežné príjmy		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
	<i>Vlastné bežné príjmy obce – daňové a nedaňové spolu – kód zdroja 41</i>	778 775	859 146	850 794,56
	<i>Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja 111, 11T1, 71</i>	451 135	550 498	550 495,44
A	Bežné príjmy obce spolu (bez ZŠ)	1 229 910	1 409 644	1 401 290,00
B	Vlastné príjmy ZŠsMŠ, vrátane ŠKD, CVČ a ŠJ ZŠ	68 180	70 015	67 818,42
A+B=C	Bežné príjmy obce a ZŠ spolu	1 298 090	1 479 659	1 469 108,42

Všetky obcou prijaté granty a transfery v roku 2018 zo štátneho rozpočtu, od subjektov verejnej správy, ako aj od subjektov mimo verejnej správy, zrekapitulované v tabuľke, boli účelovo viazané, obec použila v súlade s ich účelom a v stanovenom termíne ich riadne zúčtovala.

Bežné výdavky (BV) obce vrátane základnej školy

Upravený rozpočet BV v € (vrátane ZŠ) na rok 2018	Skutočnosť k 31. 12. 2018 v €	% plnenia
1 371 050,00	1 288 517,38	93,98

Oproti pôvodnému rozpočtu 1 261 361,00 € bežných výdavkov na začiatku roka boli **rozpočtované bežné výdavky obce upravené** o 109 689,00 eur, teda na sumu **1 371 050,00 eur** (vrátane rozpočtovaných upravených bežných výdavkov základnej školy). Z toho upravené bežné výdavky obce boli 654 742,00 € a 716 308,00 € boli bežné výdavky základnej školy s materskou školou.

Skutočné bežné výdavky obce spolu zo základnou školou predstavujú čiastku **1 288 517,38 eur** a v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2017, kedy boli v sume 1 184 798,95 eur, sú o 103 718,43 eur vyššie (o 8,75%). **Zo skutočných bežných** výdavkov obec minula 574 429,83 eur a základná škola s materskou školou 714 087,55 eur, pričom základná škola uhradila časť výdavkov aj z vlastných príjmov v sume 67 818,42 eur. Skutočné plnenie bežných výdavkov k 31. 12. 2018 v porovnaní s upravenými rozpočtovanými výdavkami je nasledovné:

Bežné výdavky		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
A	Bežné výdavky obce	525 269	654 742	574 429,83
B	Bežné výdavky základnej školy s MŠ, vrátane ŠKD, CVČ, ŠJ MŠ a ŠJ ZŠ	736 092	716 308	714 087,55
A+B=C	Bežné výdavky obce a ZŠ s MŠ spolu	1 263 261	1 371 050	1 288 517,38

2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu obce v roku 2018

Kapitálové príjmy (KP)

Upravený rozpočet KP v € (vrátane ZŠ) na rok 2018	Skutočnosť k 31. 12. 2018 v €	% plnenia
19 940,00	16 620,00	83,35
30 000,00	30 000,00	100,00
459 530,00	459 530,00	100,00
509 470,00	506 150,00	99,35

Skutočne kapitálové príjmy mala obec **506 150,00 eur**, z čoho bol príjem na účet obce 16 620,00 eur za predané obecné pozemky a 30 000,00 eur dostala obec na účet ako účelovú kapitálovú dotáciu na rekonštrukciu hasičskej zbrojnice. Okrem toho obec v roku 2018 získala zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR SR) **nenávratný kapitálový príspevok** nepripísaný na účet obce na zaplatenie časti kúpnej ceny obstaraného bytového domu a technickej vybavenosti k nemu spolu v sume **459 530,00 eur**. Na základe zmluvy a vystavených faktúr zaplatil ŠFRB **priamo na bankový účet dodávateľa** stavby časť ceny bytového domu v sume 425 720,00 eur a MDVRR SR časť ceny technickej vybavenosti bytovému domu v sume 33 810,00 eur.

Oproti minulému roku, kedy mala obec skutočné kapitálové príjmy spolu v sume 56 810,90 eur, je zvýšenie kapitálových príjmov v roku 2018 o 449 339,10 eur. Základná škola Valaská Belá kapitálové príjmy v priebehu roka 2018 nemala, kapitálové príjmy vykázala len obec.

Kapitálové príjmy		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
D	Kapitálové príjmy obce (bez ZŠ)	3 500	509 470	506 150,00
E	Kapitálové príjmy základnej školy	0	0	0
D+E=F	Kapitálové príjmy obce a ZŠsMŠ spolu	3 500	509 470	506 150,00

Kapitálové výdavky (KV)

Upravený rozpočet KV v € (vrátane ZŠ) na rok 2018	Skutočnosť k 31. 12. 2018 v €	% plnenia
996 129,00	947 897,95	93,15
459 530,00	459 530,00	100,00
1 455 659,00	1 407 427,95	96,68

V roku 2018 pôvodne boli rozpočtované kapitálové výdavky len na obci, neskôr bol rozpočet kapitálových výdavkov upravený aj pre základnú školu. Oproti pôvodne rozpočtovaným 200 500,00 € kapitálových výdavkov na začiatku roka, bol rozhodnutím obecného zastupiteľstva **upravený kapitálový rozpočet** na konečných **1 455 659,00,00 €** (z toho 20 000,00 ZŠsMŠ).

Bola naplánovaná kúpa bytového domu, pozemkov pod bytovým domom a technickej vybavenosti k nemu, kúpa nákladného automobilu, zrekonštruovanie hasičskej zbrojnice, zrekonštruovanie miestnych komunikácií, doplatenie obstarania nového PD ÚPD - územného plánu obce, realizácia kamerového systému v obci, na základnej škole sa plánovalo pokračovať v rekonštrukcii kotolne v objekte hlavnej budovy ZŠ, ktorá prebieha od roku 2015.

Skutočné plnenie kapitálových výdavkov k 31. 12. 2018 bolo **1 407 427,95 eur**, čo je v percentuálnom vyjadrení plnenie na 96,68% oproti plánovaným upraveným kapitálovým výdavkom roku 2018. V kvantitatívnom vyjadrení boli skutočné kapitálové výdavky oproti plánu o 48 231,00 eur nižšie z dôvodu, že rekonštrukčné práce na požiarnej zbrojnici sa zrealizovali v sume približne o 40 000,- eur menej ako bolo plánované, na obstaranie nákladné auto bolo vynaložené o 7 000,00 eur menej ako sa plánovalo a menej bolo zaplatené aj za obstaranie pozemky. V nasledujúcom prehľade sú uvedené plánované rozpočtované kapitálové výdavky obce a skutočné kapitálové výdavky:

Kapitálové výdavky		Schválený rozpočet v eurách	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
D	Kapitálové výdavky obce	200 500	1 435 659	1 387 427,95
E	Kapitálové výdavky ZŠsMŠ – rek.kotolne	0	20 000	20 000,00
F=D+E	Kapitálové výdavky obce a ZŠsMŠ spolu	200 500	1 455 659	1 407 427,95

2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií obce v roku 2018

Príjmové finančné operácie obce v roku 2018

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2018 v €	Skutočnosť k 31.12.2018 v €	% plnenia
946 419,00	946 418,63	100,00

Na rok 2018 obec v pôvodne schválenom rozpočte mala plánované príjmy z finančných operácií v sume 170 800,00. V tejto sume plánovala zapojiť prostriedky rezervného fondu do rozpočtu. Počas roka obec **zvýšila rozpočet príjmových finančných operácií**, a to **na sumu 946 419,00 eur**, čo súviselo s rozhodnutím obstarat' bytový dom a technickú vybavenosť k nemu v centre obce (23 bytov), na ktoré si plánovala zobrať zmluvný úver zo ŠRFB v sume 669 080,00 eur a dlhodobý bankový úver zo Slovenskej záručnej a rozvojovej banky (SZRB) v sume 59 805,00 eur. Okrem toho, v súvislosti s nájmi bytov v bytovom dome obec do konca roka plánovala prijať od nájomníkov finančnú príslušnú zábezpeku.

V skutočnosti boli príjmové finančné operácie obce ku koncu roka v sume 946 418,38 eur, čo je plnenie na 100,00 %. Z Rezervného fondu boli zapojené do rozpočtu obce cez finančné príjmové operácie vlastné prostriedky, finančné prostriedky zo ŠR z minulých období (na kamerový systém), ako aj cudzie zdroje – úvery zo ŠFRB ako aj zo SZRB.

Príjmové finančné operácie		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
	Prostriedky z predchádzajúcich rokov	0	11 000	11 000,00
	Prevod FP z Rezerv. fondu podľa rozhodnutia OZ	170 800	200 080	200 080,00
	Poskytnutý dlhodobý úver zo ŠFRB na byt. dom+TV	0	669 080	669 080
	Poskytnutý dlhod. bankový úver zo SZRB – TV k BD	0	59 805	59 805,25
	Prijaté finančné zábezpeky od nájomníkov BD	0	6 454	6 453,38
G	Príjmové finančné operácie obce	170 800	946 419	946 418,63

Výdavkové finančné operácie obce v roku 2018

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2018 v €	Skutočnosť k 31. 12. 2018 v €	% plnenia
17 095,00	17 018,44	99,55

Výdavky z finančných operácií na rok 2018 obec v rozpočte pôvodne plánovala len na splácanie istiny bankového úveru na verejné osvetlenie (10 080,00 eur), v priebehu roka bol rozpočet výdavkových finančných operácií upravený podľa zmlúv o sumy na splácanie istín úverov zo ŠFRB a SZRB, ktoré si obec zobrala na kúpu bytového domu v centre obce a technickej vybavenosti k nemu.

Výdavkové finančné operácie		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2018 v €
	Splátky bankového úveru SZRB na TV k byt. domu	0	1 500	1 424,00
	Splátky istiny úveru ŠFRB na bytový dom + TV	0	5 515	5 514,44
	FO – splátky istiny z bankového úveru na VO	10 080	10 080	10 080,00
G	Príjmové finančné operácie obce	10 080	17 095	17 018,44

2.4 Plán rozpočtu na roky 2019 - 2021

2.4.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2018	Plán na rok 2019	Plán na rok 2020	Plán na rok 2021
Príjmy celkom	2 921 677,05	1 480 748	1 450 548	1 450 348
<i>z toho :</i>				
Bežné príjmy obce	1 401 290,00	1 383 748	1 380 048	1 379 848
Kapitálové príjmy	506 150,00	5 000	3 500	3 500
Finančné príjmy	946 418,63	25 000	0	0
Rozpočtované potraviny ŠJ MŠ, ŠJ ZŠ	0,00	38 000	38 000	38 000
Príjmy RO – ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	67 818,42	29 000	29 000	29 000

Poznámka: Sumy skutočných príjmov v eurách a centoch, plánované príjmy na roky 2019 – 2021 v celých eurách

2.4.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2018	Plán na rok 2019	Plán na rok 2020	Plán na rok 2021
Výdavky celkom	2 712 963,77	1 420 847	1 334 432	1 335 195
<i>z toho :</i>				
Bežné výdavky obce	574 429,83	573 785	520 547	521 213
Kapitálové výdavky	1 407 427,95	25 000	0	0
Finančné výdavky	17 018,44	33 035	24 858	24 955
Výdavky RO - ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	714 087,55	789 027	789 027	789 027

Poznámka: Sumy skutočných výdavkov v eurách a centoch, plánované výdavky na r. 2019 – 2021 v celých eurách

3. Výsledok rozpočtového hospodárenia roku 2018 a jeho rozdelenie

Výsledok rozpočtového hospodárenia bol po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie v rozpočte obce podľa príslušných platných ustanovení zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmenách a doplnení niektorých zákonov dokumentuje nasledovná tabuľka, údaje v nej sú uvádzané v eurách:

Spolu za Obec a ZŠ s MŠ	Rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	1 298 090,00	1 479 659,00	1 469 108,42
Bežné výdavky	1 261 361,00	1 371 050,00	1 288 517,38
Prebytok bežného rozpočtu	36 729,00	108 609,00	180 591,04
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	3 500,00	509 470,00	506 150,00
Kapitálové výdavky	200 500,00	1 455 659,00	1 407 427,95
Schodok kapitálového rozpočtu	-197 000,00	-946 189,00	-901 277,95
Výsledok hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu v r. 2018	- 160 271,00	- 837 580,00	-720 686,91
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	170 800,00	946 419,00	946 418,63
Výdavkové finančné operácie	10 080,00	17 095,00	17 018,44
Zostatok finančných operácií	160 720,00	929 324,00	929 400,19
Príjmy spolu	1 472 390,00	2 935 548,00	2 921 677,05
Výdavky spolu	1 471 941,00	2 843 804,00	2 712 963,77
Rozdiel príjmov a výdavkov	449,00	91 744,00	208 713,28

Celkové skutočné **bežné a kapitálové príjmy obce spolu** (1 975 258,42 eur) boli v danom roku nižšie ako celkové skutočné **bežné a kapitálové výdavky spolu** (2 695 945,33 eur) o 720 686,91 €, čo znamená, že výsledkom celkového rozpočtového hospodárenia obce v roku 2018 podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods.3 písm. a) a b) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení **je schodok** v sume **720 686,91 €**.

Bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov ukazuje, že obec dosiahla prebytok 180 591,04 eur. Bilancia kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov naopak, že obec mala schodok 901 277,95 eur, ktorý bol v priebehu roka krytý:

- finančnými prostriedkami z prebytku bežného rozpočtu spolu v sume 8 919,51 eur (3 919,48 eur KV obce a 5 000,00 eur na ZŠ – kotolňa),
- prostriedkami z Rezervného fondu zapojenými do rozpočtu obce v roku 2018 cez príjmové finančné operácie (182 897,36 eur, z toho 15 000,00 pre ZŠ na kotolňu),
- prostriedkami z účelovej dotácie zo ŠR minulých rokov, zapojenými do rozpočtu cez príjmové finančné operácie z osobitného účtu, na úhradu výdavkov spojených s realizáciou kamerového systému obce (11 000,00 eur, z toho 10 575,86,00 eur použité a 424,17 eur vrátené do ŠR),
- finančnými prostriedkami z cudzích zdrojov – z úverov zo ŠFRB (669 580,00 eur) a z bankového úveru od Slovenskej záručnej a rozvojovej banky (59 805,25 eur).

Celkový rozdiel príjmov a výdavkov obce v roku 2018 predstavuje reálne sumu FP **208 713,28 eur**. Po odpočítaní sumy nepoužitej kapitálvej účelovej dotácie na rekonštrukciu Požiarnej zbrojnice (30 000,00 eur), sumy prostriedkov z prijatých finančných zábezpek od nájomníkov (6 453,38 eur), sumy platieb z nájomného do Fondu opráv BD za 10-12/2018 (1 378,56 eur), sumy neodvedeného prídeltu do SF za 12/2018 (160,07 eur), ktoré boli prevedené na určené osobitné bankové účty, bol zvyšok zo sumy 208 713,28 eur, vrátane nepoužitých prostriedkov Rezervného fondu (152 553,01 eur + 17 606,81 eur) prevedený zo základného bežného účtu späť na účet rezervného fondu.

4. Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2018 v celých €

4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku – **obec bez základnej školy**

A K T Í V A	KZ k 31.12.2017	KZ k 31.12.2018
A) Neobežný majetok spolu (netto)	1 682 494	3 016 512
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	35 070	34 976
• Dlhodobý hmotný majetok	1 175 504	2 509 616
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920
B) Obežný majetok spolu	268 835	279 418
z toho :		
• Zásoby	7 754	10 234
• Pohľadávky	10 266	8 366
• Finančný majetok	237 768	235 034
• Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátk.	0	0
• Transfery obce jej RO, PO	13 047	25 784
C) Časové rozlíšenie – náklady BO	2 312	9 371
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	1 953 641	3 305 301

P A S Í V A	KZ k 31.12.2017	KZ k 31.12.2018
A) Vlastné imanie	1 714 758	1 870 764
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy (od 1.1.2008)	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	1 703 570	1 859 576
z toho:		

1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 649 086	1 703 569
2. VH za bežné účtovné obdobie	54 484	156 007
B) Záväzky spolu	112 968	867 860
z toho :		
• Rezervy	12 530	26 558
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	11 000	28 746
• Dlhodobé záväzky	721	655 675
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	721	192
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	36 183	55 789
• Bankové úvery a výpomoci	52 534	101 092
C) Časové rozlíšenie – výnosy BO	125 915	566 677
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	1 953 641	3 305 301

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2017 a 2018 uvádzané v celých eurách

Ako vidno z porovnania konečného **čistého zostatku aktív** k 31. 12. 2018, obec zaznamenala významnú zmenu oproti roku 2017, keď celková hodnota aktív v netto **vzrástla** o **1 351 660** eur, z toho neobežného majetku 1 334 018 eur a obežného majetku v netto o 10 583 eur. Nárast v položke časového rozlíšenia – náklad y budúceho obdobia predstavoval bol 7 059 eur.

Obec vlastnila dlhodobý neobežný majetok k 31. 12. 2018 v celkovej **brutto** hodnote **4 211 961,34** eur (k 31. 12. 2017 to bolo 2 849 070,97 eur), pričom hodnota dlhodobého neobežného majetku v čistom **netto** vyjadrení bola **3 016 512,13** eur (k 31. 12. 2017 to bolo 1 682 494,32 eur).

V položkách **dlhodobého majetku** nastala oproti roku 2017 veľká zmena – celková brutto hodnota dlhodobého neobežného majetku vzrástla o **1 362 890,37** eur (zvýšenie spolu o 1 389 797,95 eur, v tom: **1 064 309,55** eur + **124 115,25** eur obstaranie bytového domu č. 1477 + technickej vybavenosti k nemu; pozemkov pod bytovým domom a TV a iné spolu v hodnote **19 456,-** eur (**17 486,00** eur + **1 970,00** eur); kamerového systému v sume **13 219,79** eur, obstaranie nákladného auta v sume **18 000,00** eur, zrekonštruovanie miestnych komunikácií v sume **129 999,20** eur, posledná platba obstarania územného plánu obce **400,00** eur, obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej zbrojnici v sume **19 898,16** eur a následné zaradenie obstaraného majetku do užívania. Okrem toho je v prírastku zarátané aj obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej zbrojnici v sume **19 898,16** eur, ktoré ešte nie sú ukončené a pokračujú v ďalšom roku 2019. Zníženie hodnoty majetku v sume **26 907,58** eur je v dôsledku vyradenia prebytočného, opotrebovaného a morálne zastaralého majetku).

4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok – **obec spolu so základnou školou**

A K T Í V A	KZ k 31.12.2017	KZ k 31.12.2018
A) Neobežný majetok spolu (netto)	1 969 027	3 258 116
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	35 070	34 976
• Dlhodobý hmotný majetok	1 462 037	2 751 220
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920

B) Obežný majetok spolu	308 418	307 396
z toho :		
• Zásoby	13 931	14 951
• Zúčtovanie transferov medzi subjekty VS	0	0
• Pohľadávky	10 756	8 542
• Finančný majetok	283 731	283 903
• Poskytnuté návrat. fin. výpomoci krátkod.	0	0
C) Časové rozlíšenie – náklady BO, PBO	3 670	10 351
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	2 281 115	3 575 863

P A S Í V A	KZ k 31.12.2017	KZ k 31.12.2018
A) Vlastné imanie	1 716 150	1 870 103
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	1 704 962	1 858 915
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 656 197	1 703 846
2. VH za bežné účtovné obdobie	48 765	155 069
B) Záväzky spolu	214 498	952 885
z toho :		
• Rezervy	12 530	26 558
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	11 000	28 746
• Dlhodobé záväzky	1 516	656 946
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	1 516	1 464
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	136 918	139 543
• Bankové úvery a výpomoci	52 534	101 092
C) Časové rozlíšenie – výdavky BO, výnosy BO	350 467	752 875
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	2 281 115	3 575 863

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2017 a 2018 uvádzané v celých eurách

Stav a pohyb dlhodobého neobežného majetku KC (prírastok a úbytok)

Stav dlhodobého neobežného majetku KC v **obstarávacej cene** vzrástol k 31. 12. 2018 na sumu **4 996 646,45** eur, čo je nárast o 37,4 % – v peňažnom vyjadrení je to zvýšenie o 1 360 675,80 eur oproti sume **3 635 970,65** eur evidovanej k 31. 12. 2017.

Zostatková hodnota neobežného majetku KC v **netto hodnote** k 31. 12. 2018 bola **3 258 116,32** eur, čo je oproti roku stavu k 31. 12. 2017 (kedy bola netto hodnota majetku KC v sume 1 969 026,51 eur) nárast majetku v **netto** hodnote o 1 289 089,81 (65,5 %).

Prírastok dlhodobého neobežného nehmotného majetku v rámci KC bol zaznamenaný v skupine položiek *ostatného dlhodobého nehmotného majetku* (ostatný DNM) len v obci, a to po zaradení územného plánu v sume **35 470,-** eur (po poslednej splátke obstarania 400,- eur

v r. 2018 a zaradení územného plánu v hodnote všetkých splátok, vrátane minulých období, z účtu obstarania (041) na majetkový účet (019) v celkovej hodnote). Zníženie hodnoty nehmotného neobežného majetku v sume 1 122,66 eur.

V položkách dlhodobého neobežného hmotného majetku nastala oproti roku 2017 veľká zmena – celková hodnota dlhodobého hmotného neobežného majetku vzrástla o **1 361 398,46 eur** (zvýšenie spolu o **1 388 997,95 eur**, v tom: **1 064 309,55 eur** + **124 115,25 eur** obstaranie bytového domu č. 1477 + technickej vybavenosti k nemu – spolu v sume 1 188 424,80 eur; pozemkov pod bytovým domom a TV a iné spolu v hodnote **19 456,- eur** (**17 486,00 eur** + **1 970,00 eur**); kamerového systému v sume **13 219,79 eur**, obstaranie nákladného auta v sume **18 000,00 eur**, zrekonštruovanie miestnych komunikácií v sume **129 999,20 eur**, obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej zbrojnici v sume **19 898,16 eur** a následné zaradenie obstaraného majetku do užívania. Obstarávané rekonštrukčné práce na požiarnej zbrojnici neboli do konca roka ešte ukončené a budú pokračovať v ďalšom roku 2019. Zníženie hodnoty hmotného neobežného majetku v sume 27 599,49 eur je v dôsledku vyradenia prebytočného, opotrebovaného a morálne zastaralého majetku a predaných pozemkov).

Úbytok dlhodobého neobežného majetku za KC (po vyradení zničeného, morálne zastaralého, neupotrebitelného a predaného majetku) bol evidovaný v KC v týchto položkách: v položke „*drobný dlhodobý nehmotný majetok*“ bol úbytok v rámci KC len na obci v sume 1 122,66 eur, v položke „*stavby*“ bol úbytok v rámci KC len na obci v sume 332,74 eur v položke „*pozemky*“ zaznamenala úbytok v rámci KC len obec v hodnote 3 407,54 eur, v položke majetku „*dopravné prostriedky*“ tiež len obec v hodnote 13 065,13 eur; v položke majetku „*samostatné hnutelné veci*“ úbytok 7 615,38 eur (obec 5 400,81 eur a ZŠ 2 214,57eur); v položke majetku „*drobný dlhodobý hmotný majetok*“ zaznamenala úbytok len obec v hodnote 3 178,70 eur.

V konsolidovanom celku boli v rámci presunov z účtov obstarania nehmotného a hmotného majetku (041, 042) po zaradení majetku do príslušných majetkových skupín vykázané: v účtovníctve obce do „*ostatného dlhodobého nehmotného majetku*“ územný plán spolu v hodnote 35 070,00 eur a v účtovníctve ZŠ MŠ do „*staviieb*“ dokončenie rekonštrukcie kotolne v sume 80 574,50 eur. O tieto hodnoty sa účty obstarania znížili a majetkové účty zvýšili.

Stav a pohyb vlastného imania KC (prírastok a úbytok)

V rámci KC obec v položke vlastného imania „*Oceňovacie rozdiely z preceňovania majetku*“ žiadne hodnoty nezaznamenala, v položke „*Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín*“ evidovala hodnoty bez pohybu (rovnaké na konci účtovného obdobia ako boli na začiatku obdobia), „*zákonný rezervný fond*“ ani iné fondy nevytvorila. Výsledná suma položky „*Nevysporiadaného VH minulých rokov*“ – k 31. 12. 2018 po presune VH minulých rokov bola 1 703 845,56 €, čo je zvýšenie o 3,1 % oproti roku 2017 (1 656 197,05 €).

Ďalšiu položku vlastného imania „*Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie*“ ovplyvnila hlavne materská ÚJ, ktorá dosiahla v roku 2018 kladný hospodársky výsledok 156 006,53 €. Dcérska ÚJ – základná škola dosiahla záporný výsledok hospodárenia v sume -938,00 €. **Konsolidovaný výsledok hospodárenia** za účtovné obdobie bol zaznamenaný v sume **155 068,53 €**.

Obec v rámci KC zaznamenala len minimálne výdavky budúcich období spolu v sume 13,70 eura, ale významnejšie sumy položiek časového rozlíšenia zaznamenala vo výnosoch

budúcich období tak materská ÚJ – obec, ako aj dcérska ÚJ – ZŠ. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím (k 31. 12. 2017):

(v eurách)

Výnosov budúcich období	31.12.2017	31.12.2018
Obec - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR a RF	96 132,14	539 571,73
ZŠsMŠ - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR	223 374,10	185 342,60
Obec - Výnosy z nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	9 517,93	6 894,12
Obec - novozistený neodpísaný DM obce z MO (šatne na futb.ihr.)	20 197,29	20 197,29
ZŠsMŠ - ostatné položky	1 187,61	855,60
Položky VBO spolu	350 409,07	752 861,34

Významné položky výnosov budúcich období zaznamenané v účtovníctve obce sú uvedené podrobnejšie v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím. V poslednom riadku je informácia o sume významných výdavkov budúcich období aj za dcérsku ÚJ – ZŠsMŠ:

(v eurách)

	31.12.2017	31.12.2018
Výnosy z dlhodobého nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	9 517,93	6 894,12
Výnosy z novozisteného DM obce	20 197,29	20 197,29
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie kontajnerov (z Recykl. fond.)	6 962,28	5 529,44
Výnosy z daru MV SR – technické zhodnotenie špeciál. hasič. auta	76 754,86	55 220,86
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie UPD ÚP obce (zo ŠR)	12 415,00	12 242,10
Výnosy z kapitál. transferu - obstaranie kamerového systému (zo ŠR)	0,00	10 134,23
Výnosy z kapitál. transferu – časť kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu č 1477+ technickej vybavenosti k BD (z MDV SR)	0,00	456 445,10
Významné položky VBO spolu evidované v materskej ÚJ	125 857,36	566 663,14
Významné položky VBO spolu evidované v dcérskej ÚJ	223 374,10	185 342,60

Obec účtovala v roku 2018 na strane D účtu 384 – *Výnosy budúcich období* o prijatom účelovom kapitálovom transfere zo ŠR na **obstaranie kamerového systému** obce v **čiastke 10 575,83.- eur**; ďalej účtovala o prijatej nenávratnej dotácii na zaplatenie **časti kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu a technickej vybavenosti k nemu** z Ministerstva dopravy a výstavby SR v **sume 459 530,00 eur**. Na strane MD účtu účtovala znižovanie stavu majetku obstaraného z účelových kapitálových transferov poskytnutých v minulých účtovných obdobiach, a to o sumu plánovaných odpisov tohto majetku. V položke výnosov z novozisteného DM majetku, bolo treba zúčtovať v roku 2018 do výnosov na strane MD analytického účtu 384.105 ešte 804,00 eur za minulé účtovné obdobie. Pretože ide o nevýznamnú chybu, tento rozdiel bude doúčtovaný do výnosov v januári 2019.

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov

5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery **za materskú účtovnú jednotku (obec)**

5.1.1 Pohľadávky obce

Stav pohľadávok materskej ÚJ k 31. 12. 2018 sa oproti stavu k 31. 12. 2017 znížil zo sumy 10 266,- eur na sumu 8 365,70,- eur (o 18,50 %), pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa znížili o 1 582,84 eur. Z celkovej sumy pohľadávok boli pohľadávky za 2 687,33 eur v lehote splatnosti (väčšina z nich bola na účet obce v januári 2018 aj zaplatená). Pohľadávky v sume 5 678,37 eur sú po lehote splatnosti – niektoré z nich sa exekučne vymáhajú.

Pohľadávky podľa doby splatnosti brutto	Zostatok k 31.12. 2017 v celých €	Zostatok k 31.12. 2018 v celých €
Pohľadávky v lehote splatnosti,	4 270	2 687
Pohľadávky po lehote splatnosti	5 996	5 679
Spolu	10 266	8 366

Významné pohľadávky podľa položiek súvahy	Riadok súvahy	Hodnota pohľadávok k 31.12.2018 v €	Opis
Odberatelia	061	1 705,11	Rôzne pohľad. z odberateľských vzťahov
Pohľadávky z nedaňových príjmov obce	068	5 169,29	Poplatky za KO, nájmy z bytov a nebytových priestorov, poplatky za opatrovateľskú službu, pohľadávky zo súdnych sporov

5.1.2 Záväzky obce

Záväzky podľa doby splatnosti brutto	Zostatok k 31.12. 2017 v celých €	Zostatok k 31.12. 2018 v celých €
Záväzky do lehoty splatnosti,	36 904	711 464
Záväzky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	36 904	711 464

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významný záväzok v sume **655 482,65 eur** z poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 v roku 2018, ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov.

Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2019 v sume 21 318,13 eur), záväzky voči zamestnancom (13 835,79 eur), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2018, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2018 neuplynula (10 354,58 eur)

a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (1 760,38 eur + 8 368,23 eur). Krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2019.

Významné záväzky	Hodnota záväzku v €	Opis
321.000 – Dodávatelia	10 354,58	DF 343-372/2018 za rôzne služby, el. energiu a vodu
331.100 – Zamestnanci	13 835,79	Mzdy vyplácané na osobné účty a z pokl. – za XII/2018
336.10* – zákonné odvody	8 368,23	Zákonné odvody – zdrav., soc., dôch. – za XII/2018
342.000 – Daň z príjmu FO	1 760,38	Daň z príjmu FO zo záv.čin. a daň. bonus – za XII/2018
479.10* – ostatné záväzky	21 318,13	Časť úveru poskytnutého zo ŠFRB splatná do 31.12.2019

5.1.3 Úvery obce

Obec v roku 2018 splácala dva dlhodobé úvery, z ktorých nemá splatené istiny k 31.12.2018 spolu s úrokmi v sume **101 092,23 eur**:

- v roku 2018 riadne splácala termínovaný dlhodobý úver poskytnutý v minulých rokoch 2016 a 2017 z VÚB, a. s. (spolu v čiastke 60 446,64 eur) na financovanie nákladov na rekonštrukciu verejného osvetlenia v obci Valaská Belá. Peňažné prostriedky banka poskytla v rámci úverového vzťahu formou priamej úhrady faktúr v banke na účet dodávateľa prác z úverového účtu (nepripísaný úver). Obec zaplatením faktúr úver vyčerpala a zmluvne je zaviazaná vrátiť poskytnuté prostriedky v záväzných pravidelných mesačných splátkach v sume 840,- eur od 25.3.2017 do 25.2.2023 vrátane. Do 31. 12. 2018 už **obec splatila** spolu **18 480,- eur** z istiny a k tomu aj zmluvné úroky z úveru v sume 860,68 eur. Výška úroku z úveru je podľa zmluvy pohyblivá, vypočítaná bankou pre každé úrokové obdobie ako súčet sadzby EURIBOR a marže vo výške 0,89 p. a., pričom každé úrokové obdobie je 6 mesiacov. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2018** predstavuje sumu **41 966,64 eur + úroky 324,91 eur**.

Záväzok obce z úveru si VÚB, a. s., zabezpečila dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke, ktorou si v prípade neplnenia podmienok zo strany obce môže uľahčiť splatenie svojej pohľadávky.

- V bežnom účtovnom období obec splácala ďalší úver, ktorý jej v roku 2018 poskytla Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., na zaplatenie časti kúpnej ceny obstarávanej technickej vybavenosti k obecnému bytovému domu č. 1477. Suma poskytnutého úveru bola **59 805,25 eur**, išlo tiež o nepripísaný úver, finančné prostriedky boli z banky prevedené priamo na účet predávajúceho po splnení všetkých zmluvných podmienok. Do 31. 12. 2018 **obec splatila** banke z tohto úveru podľa zmluvy čiastku **1 424,- eur** z istiny a úroky v sume 124,10 eur. Dátum splatnosti úveru zo SZRB, a. s., je do 21. 10. 2025. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2018** predstavuje sumu **58 381,25 eur + úroky 419,43 eur**.

5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery za konsolidovaný celok (KC)

5.2.1 Pohľadávky KC

Konsolidovaný celok vykazuje k 31. 12. 2018 **významné krátkodobé pohľadávky** spolu v sume 6 874,40 €, čo je zníženie oproti stavu k 31. 12. 2017 o 28,8 %. **Dlhodobé pohľadávky KC neeviduje žiadne**. Vykázané významné krátkodobé pohľadávky eviduje len Obec Valaská Belá:

Významné pohľadávky podľa položiek súvahy	Riadok súvahy	Hodnota 31.12.2017 v celých €	Hodnota 31.12.2018 v celých €	Opis
Odberatelia	064	2 566	1 705	Rôzne pohľadávky z odberateľských vzťahov
Pohľadávky z nedaňových príjmov obce	071	5 008	5 169	Poplatky za KO, nájom z bytov. a nebytových priestorov, poplatky za opatrovateľskú službu

V sume pohľadávok z nedaňových príjmov (spolu 5 169,29 €) sú započítané: neuhradené nájom za nebytové priestory v sume 3 486,48 €, nezaplatené poplatky za vývoz komunál. odpadu v sume 1 473,86 € a ostatok sú nevýznamné pohľadávky z poplatku za opatrovateľskú službu 208,95 €. Zo sumy pohľadávok z odberateľských vzťahov (1 705,11 €), boli väčšinou pohľadávky uspokojené začiatkom roka 2019, až na dve, ktoré obec vymáha v priebehu tohto účtovného obdobia. V rámci KC v roku 2018 neboli tvorené opravné položky k pohľadávkam;

Pohľadávky, na ktoré sa zriadilo **záložné právo** a výška pohľadávok, pri ktorých má účtovná jednotka **obmedzené právo s nimi nakladať** obec v rámci svojho KC v danom účtovnom období nevykazuje.

Pohľadávky podľa doby splatnosti <u>brutto</u>	Zostatok k 31.12. 2017 v celých €	Zostatok k 31.12. 2018 v celých €
Pohľadávky v lehote splatnosti,	4 760	2 864
Pohľadávky po lehote splatnosti	5 996	5 678
Spolu	10 756	8 542

Pohľadávky KS, ako je uvedené vyššie k 31. 12. 2018 klesli o 2 214 eur (t. j. viac ako 20 %), v pohľadávkach po lehote splatnosti sú najvýznamnejšie pohľadávky materskej ÚJ z nedoplatkov poplatku za komunálny odpad a neuhradené nájomné za prenájom nebytových priestorov.

5.2.2 Závazky KC

Závazky podľa doby splatnosti <u>brutto</u>	Zostatok k 31.12. 2017 v celých €	Zostatok k 31.12. 2018 v celých €
Závazky do lehoty splatnosti, vrátane SF	138 435	796 489,27
Závazky po lehote splatnosti	0	0
Spolu	138 435	796 489,27

Závazky po lehote splatnosti obec v rámci KC neeviduje žiadne.

Dlhodobé záväzky má len materská ÚJ – obec. Okrem nevýznamného záväzku zo Sociálneho fondu (SF 191,83 €), v nich eviduje významný záväzok v sume **655 482,65 €** z poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 v roku 2018, ktorý bude obec splácať podľa zmluvy viac ako 5 rokov (40 rokov).

V **krátkodobých záväzkoch** KC bol zaznamenaný k 31. 12. 2018 konečný stav **140 814,62 €**, čo je oproti minulému obdobiu (137 713,17 €) **zvýšenie** krátkodobých

záväzkov o 3 101,45 € (o 2,3 %. V sume krátkodobých záväzkov sú všetky záväzky v lehote splatnosti, z toho za obec je to suma 55 789,51 € a dcérsku ÚJ 85 025,11 €.

Významnou položkou **krátkodobých záväzkov obce v rámci KS** sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2019 v sume 21 318,13 €), záväzky voči zamestnancom (13 835,79 €), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2018, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2018 neuplynula (10 354,58 €) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (1 760,38 € + 8 368,23 €). Krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2019. Významnou položkou **krátkodobých záväzkov dcérskej ÚJ – školy v rámci KS** sú: neuhradené faktúry voči dodávateľom za dodané práce a služby 36 522,45 €, záväzky voči zamestnancom (24 379,76 €) záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (3 365,12 € + 16 140,76 €). Krátkodobé záväzky boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2019, dodávateľské faktúry v priebehu ďalšieho obdobia roka.

5.2.3 Úvery KC

V rámci konsolidovaného celku má **bankové úvery len obec**, z ktorých má nesplatené istiny k 31.12.2018 spolu s úrokmi v sume **101 092,23 €**. Už sú podrobnejšie skomentované v bode „5.1.3 Úvery obce“.

6. Účtovný výsledok hospodárenia

6.1 Účtovný výsledok hospodárenia za **obec – materskú účtovnú jednotku**

Účtovný výsledok hospodárenia zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6 – Výnosy a 5 – Náklady) predstavoval v **roku 2018** kladnú hodnotu **156 006,53 € po zdanení** za hlavnú činnosť obce (v r. 2017 bol kladný účtovný výsledok hospodárenia v sume 54 484,13 €). Podnikateľskú činnosť v danom účtovnom období obec neuskutočňovala. Všetky **výnosy obce** v roku **2018** spolu predstavujú čiastku **1 096 201,31 €**. V porovnaní s celkovými výnosmi obce v roku 2017 (886 871,97 €) sú vyššie o 23,60 %, čo je medziročný nárast výnosov o 19,1 %. V kvantitatívnom vyjadrení bol medziročný nárast výnosov roku 2018 oproti roku 2017 väčší o **209 329,34 eur** (v roku 2017 oproti roku 2016 to bolo viac o 38 246,88 €). Všetky **náklady obce** v roku **2018** spolu predstavujú čiastku **940 194,78 eur**. V porovnaní s celkovými nákladmi obce v roku 2017 (832 387,84 €) sú vyššie o 12,95 %, čo je oproti minulému roku vyšší medziročný nárast o 7,64 %. V kvantitatívnom vyjadrení bol medziročný nárast nákladov roku 2018 oproti roku 2017 väčší o **107 806,94 eur** (v roku 2017 oproti roku 2016 to bolo viac o 42 006,79 €). Účtovný výsledok hospodárenia obce, síce nie je krytý reálnym zostatkom peňazí, keďže nezohľadňuje naakumulované peňažné prostriedky z minulých účtovných období, ale ani platby, ktoré sa viažu na budúce účtovné obdobie (výnosy budúcich období), ale je dôležitým ekonomickým ukazovateľom toho, ako obec v konkrétnom účtovnom období roka 2018 hospodárila,

Daňové priznanie k dani z príjmu Obce Valaská Belá za rok 2018 bolo obecným úradom vypracované a v zákonnej lehote podané na Daňový úrad v Prievidzi. Obec v roku 2018 účtovala len o takých príjmoch podliehajúcich dani z príjmov právnických osôb, ktoré sú od dane z príjmu právnických osôb zákonom oslobodené, nevznikla jej žiadna daňová povinnosť.

6.2 Účtovný výsledok hospodárenia **za konsolidovaný celok (KC)**

Účtovný výsledok hospodárenia **konsolidovaného celku** zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–*Výnosy* a 5–*Náklady*) predstavoval v roku 2018 kladnú hodnotu **48 764,20 €** po zdanení.

Účtovná trieda 6 – Výnosy konsolidovaného celku v €

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2017	Rok 2018
Tržby za vlast.výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	58 328,00	60 235,06
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 – Daňové výnosy samosprávy	697 047,42	744 866,17
	633 – Výnosy z poplatkov	58 600,94	54 113,87
	641 – Tržby z predaja DNM a DHM	0,00	16 727,50
	642 – Tržby z predaja materiálu	1 644,64	853,20
	644 – Zmluvné pokuty, penále a úr.	0,00	80,21
	645 – Ostatné pokuty, penále, úroky	192,00	0,00
	648 – Ostatné výnosy z prevádz. čin	47 948,19	62 930,76
Zúčtovanie rezerv a opr. pol. z prevádzkovej a finančnej činnosti, zúčtov. časov. rozlíš.	653 – Zúčtov. ostatných rezerv z PČ	23 227,95	12 530,05
	658 – Zúčtov. ostat. oprav .pol. z PČ	880,28	0,00
Finančné výnosy	662 – Úroky	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC, a v RO a PO zriadených obcou	693 – Výnosy obce z BT zo ŠR a i.	418 844,88	547 047,63
	694 – Výnosy z KT zo ŠR a od iných subjektov verejn. správy	57 261,88	64 697,74
	697 – Výnosy obce z BT od ostat. subjektov mimo verej. správy	5 047,23	5 401,29
Spolu	x	1 369 023,41	1 569 483,48

Všetky výnosy konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 569 483,48 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 369 023,41 eur) **nárast o 200 460,07 eur** (o 14,64 %). Najväčšou percentuálnou mierou sa na výnosoch konsolidovaného celku podieľajú **daňové výnosy samosprávy** v sume **744 866,17 eur** (t. j. **47,46%**), čo sú príjmy len materskej ÚJ. Druhou najvýraznejšou výnosovou položkou boli výnosy KC z bežných transferov zo ŠR a iné v sume 547 047,63 eur (t. j. 34,86%) – z toho bolo 428 530,01 eur zaznamenaných vo výnosoch v dcérskej ÚJ – základnej škole s materskou školou a 118 517,82 eur v obci.

Treťou najvýnosnejšou položkou KC boli výnosy KC z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy 64 697,74 eur (t. j. 4,12%) – z toho bolo 38 031,50 eur vo výnosoch základnej školy a 26 666,24 eur vo výnosoch obce.

Štvrtou položkou v poradí výnosnosti KC sú ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 62 930,76 eur (t. j. 4,0 %) - z toho bolo 45 463,94 eur vo výnosoch obce a 17 466,82 eur vo výnosoch základnej školy.

Piatou položkou v poradí výnosnosti KC sú tržby z predaja služieb v sume 60 235,06 eur (t. j. 3,84%), na ktorých sa výraznejšie podieľala dcérska ÚJ – základná škola sumou 49 088,15 eur,

materská ÚJ – obec sumou 9 239,85 eur. Ďalej výnosy z poplatkov spolu v sume 54 113,87 eur (3,45%) boli – po eliminácii v rámci KC – zaznamenané len v materskej ÚJ – obci.

Ďalšou položkou v poradí výnosnosti KC sú výnosy z tržieb z predaja dlhodobého majetku v sume 16 727,50 eur (t. j. 1,07%), na ktorých sa podieľala len obec - materská ÚJ.

Výnosy zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti boli 12 530,05 eur, čo je 0,80%. a zaznamenala ich len materská ÚJ – obec. Ostatné položky výnosov tvorili len necelé 0,4 %.

Účtová trieda 5 - Náklady konsolidovaného celku v €

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2017	Rok 2018
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	144 229,58	140 768,62
	502 – Spotreba energie	48 482,16	45 808,00
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	84 341,87	134 760,09
	512 – Cestovné	3 082,28	2 457,54
	513 – Náklady na reprezentáciu	2 648,34	1 498,60
	518 – Ostatné služby	92 108,45	102 562,75
Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	567 007,78	582 255,48
	524 – Záonné sociálne poistenie	191 611,77	195 811,30
	525 – Ostatné sociálne poistenie	8 928,50	9 356,46
	527 – Záonné sociálne náklady	30 402,20	28 711,06
Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	3 879,94	4 146,49
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	541 – Zostatková cena predaného DM	1 916,67	3 407,54
	544 – Zmluv. pokuty, penále a úroky	0,00	10,00
	545 – Ostatné pokuty, penále a úroky	0,00	18,20
	546 – Odpis pohľadávky	6 255,21	1 015,94
	548 – Ostatné náklady na prev. čin.	19 408,33	1 287,56
Odpisy, rezervy, opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti	551 – Odpisy DHM a DNM	74 037,35	96 900,60
	553 – Tvorba ostatných. rezerv z prevádzkovej činnosti	12 530,05	26 558,00
Finančné náklady	562 – Úroky	918,33	2 329,02
	568 – Ostatné finančné náklady	5 855,68	6 105,72
	585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce ost. subj. VS	4 314,72	5 136,00
	586 – Nákl.- “- subjektom mimo VS	17 400,00	23 080,00
	587 – Nákl.- ostatné transfery	900,00	430,00
		1 320 259,21	1 414 414,95
Dane z príjmov	591 – Splatná daň z príjmov	0,00	0,00
Spolu	x	1 320 259,21	1 414 414,95

Všetky náklady konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 414 414,95 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 320 259,21 eur) nárast o 94 155,74 eur (o 7,13%). **Najväčšou** percentuálnou mierou sa na nákladoch konsolidovaného celku podieľajú **osobné náklady** – spolu 816 134,28 eur (necelých **57,70%** z celkových nákladov KC), z toho boli:

- mzdové náklady v sume 582 255,48 eur (tvoria viac ako 41,17%, z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 181 808,49 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 400 446,97 eur;
- náklady na zákonné sociálne poistenie zamestnancov v sume 195 811,30 (13,84 % z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 59 706,41 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 136 104,89 eur;

- zákonné sociálne náklady boli 28 711,06 eur (2,03% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 12 516,95 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 16 194,11 eur;
- náklady na ostatné sociálne poistenie 9 356,46 eur (0,66% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 2 436,00 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 6 920,46 eur.

Druhou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú **náklady na služby**, ktoré v rámci KS boli v čiastke 241 278,98 eur (**17,06%**). V tejto skupine sú náklady na opravy a údržbu, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby:

- náklady na **opravy a udržiavanie** boli 134 760,09 eur (viac ako 9,53 % z celkových nákladov KC), o pričom v materskej ÚJ je to 113 326,76 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 21 433,31 eur. Oproti roku 2017 je to zvýšenie o 50 418,22 eur skoro 60%.
- náklady na **ostatné služby** po eliminácii v rámci KC predstavujú čiastku 102 562,75 eur (7,25 %), čo je zvýšenie oproti roku 2017 o 10 454,30 eur. Vyššie náklady na ostatné služby v rámci KC má materská ÚJ spolu v sume 84 831,72 eur, dcérska ÚJ – základná škola má náklady na ostatné služby v danom roku 17 731,03 eur. Medzi významné položky patria hlavne náklady: na administratívne a režijné náklady, na štúdie expertízy a odborné posudky, na telekomunikačné služby, náklady na konkurzy a súťaže, nákup licencií a licenčné poplatky, na dopravu a prepravu, právne, ekonomické a iné poradenstvo, školenia, kurzy, semináre, porady, ďalej poštovné a nákup známok v hotovosti, na overenie účtovnej závierky 2017, na poradenstvo - hardware, software a iné služby.
- Náklady na **cestovné** (2 457,54 eur – 0,17%) a **reprezentáciu** (1 498,60 eur – 0,11 %) predstavujú v rámci nákladov na služby len menej významnou zložku nákladovou, spolu len 0,27% z celkových nákladov KC.

Treťou výraznejšou nákladovou skupinou sú náklady **na spotrebované nákupy** – spolu v sume 186 576,62 eur, čo je viac ako **13,19 %** z celkových nákladov KC, z toho náklady na:

- spotrebu materiálu boli v sume 140 768,62 eur (skoro 9,95% z celkových nákladov KC),
- spotrebu energie boli z 45 808,00 eur (3,24 % z celkových nákladov KC).

Náklady na odpisy boli v KC v sume 96 900,60 eur (čo je **6,85%** z celkových nákladov KC) a **náklady na rezervy** predstavujú sumu 26 558,00 (čo je skoro **1,88%** z celkových nákladov KC). Náklady na rezervy zaznamenala len materská ÚJ.

Náklady na transfery sú v rámci KC v sume 28 646,00 eur, má ich len materská ÚJ a predstavujú asi **2,0%** z celkových nákladov obce

Finančné náklady v rámci KC sú spolu 8 434,74 eur, (čo je zhruba **0,60%** z celkových nákladov KC), pričom ostatné finančné náklady sú v čiastke 6 105,72 eur, z ktorých má vyšší podiel materská ÚJ – obec v čiastke 4 158,75 eur. Medzi položky patria hlavne náklady KC na: bankové poplatky, poistenie nehnuteľností, poistenie dopravných prostriedkov a ostatné poistenie.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť v € v rámci KC predstavujú spolu čiastku 5 739,24 eur, čo je **0,41%** z celkových nákladov KC. Oproti minulému roku 2017 kedy boli zaznamenané v sume 27 580,21 eur, výrazne poklesli, a to až o 24 840,97 eur. V roku 2018 vyšší podiel na nich má materská ÚJ – obec. Sú v nich náklady KC na: členské príspevky obce, iné náklady súvisiace s činnosťou obce ako osobitného príjemcu sociálnych dávok, a ostatné náklady v tejto skupine (odpis pohľadávok, zostatková cena predaného DHM obce), ktoré predstavujú nevýznamné percento z celkových nákladov KC. Oproti minulému roku výrazne poklesli

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2018 obec prijala granty a transfery, ktorých podrobnejší prehľad v členení podľa položiek a zdrojov v príjmovej časti rozpočtu obce, dáva nasledovná tabuľka:

Položka /podpol	Zdroj	Názov	Upravený rozpočet 2018	Skutočnosť 31.12.2018
311*	71	Grant od ostat. subjektov mimo VS – DPO SR a i.	0	5 016
			5 016	5 016,00
312001	111	Dotácia zo ŠR pre ZŠ – bežný transfer na podporu výchovy k plneniu škol. povinností – škol. potreby	0	0,00
312001	111	Dotácia zo ŠR pre ZŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom detí zo SZP	43	43,00
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na výchovu a vzdelávanie	2 931	2 931,00
312001	111	Dávka v hmotnej núdzi z ÚPSVR - občanom	0	0,00
312001	111	Dotácia na úhradu odmeny skladníka CO	298	297,97
312001	11T1	Dotácia na podporu RMRZ	1 036	1 036,40
			4 308	4 308,37
312012	111	Normatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve	406 551	406 551,00
312012	111	Nenormatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na vzdelávacie poukazy	4 173	4 173,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na učebnice	73	73,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na školu v prírode a lyžiarsky kurz	3 350	3 350,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na asistenta učiteľa	10 080	10 080,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na odchodné	1 050	1 050,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na opravu výplní otvorov (okná, ...)	110 000	110 000,00
312012	111	Dotácia zo ŠR na komunálne voľby do OSO	1 701	1 700,94
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon matriky	3 244	3 243,18
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon verejnej správy na úseku životného prostredia	204	203,35
312012	111	Dotácia zo ŠR na register adries (RA)	41	40,40
312012	111	Dotácia zo ŠR na register obyvateľstva (REGOB)	707	706,20
			541 174	541 171,07
		Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja 111, 11T1, 71	550 498	550 495,44

Poznámka: Sumy upraveného rozpočtu sú uvádzané v celých eurách, skutočnosť v eurách a centoch
 Konsolidovaná výročná správa Obce Valaská Belá 2018

V roku 2018 všetky prijaté bežné a kapitálové príjmy z dotácií, grantov a transferov, ktorých evidencia je zrekapitulovaná vyššie v texte, boli účelovo viazané. Obec ich použila v danom roku v súlade s ich účelom a v určenom termíne, vrátane prostriedkov kapitálovej dotácie na kamerový systém obce (11 000,- eur), prijatý ešte v roku 2017. V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2017 (476 651,06 eur) prijala celkovo obec vyššiu čiastku transferov o 73 844,38 eur, čo je viac približne o 9,89 %.

7.2 Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2018 poskytla podľa VZN 1/2017 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov Obce Valaská Belá dotácie občianskym združeniam: miestnemu dobrovoľnému hasičskému zboru (DHZ Valaská Belá), Telovýchovnej jednote Štart Krištál' Valaská Belá, Rodičovskému združeniu pri ZŠ s MŠ Valaská Belá, Základnej organizácii Zväzu zdravotne postihnutých (ZO SZZP) Valaská Belá, Základnej organizácii Zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB) Valaská Belá a Rímsko-katolíckej cirkvi – Farnosti Valaská Belá na bežné výdavky – určený účel súvisiaci s ich činnosťou:

Žiadateľ dotácie Účelové určenie – bežné výdavky – kapitálové výdavky	Poskytnutá dotácia FP v €	Použitie prostriedky v €	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) v €
OZ – DHZ Valaská Belá – bežné výdavky	10 000,00	10 000,00	0,00
OZ – TJ Štart Krištál' Valaská Belá – bežné	8 000,00	8 000,00	0,00
OZ – RZ pri ZŠ s MŠ Valaská Belá – bežné	1 000,00	1 000,00	0,00
OZ – ZO SZZP Valaská Belá – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
OZ – ZO SZPB Valaská Belá – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
OZ – „Za krajší Gápel“ – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
RKC Farnosť Valaská Belá	600,00	600,00	0,00

Okrem vyššie uvedených dotácií bol poskytnutý z prostriedkov obce v zmysle zákona NR SR č. 448/2008c Z.z. o sociálnych službách v platnom znení a na základe zmluvy uzavretej na dobu neurčitú príspevok v sume 1980,00 eur na úhradu ekonomicky oprávnených nákladov pri poskytovaní sociálnej služby poskytovanej pobytovou formou v sociálnom zariadení „Centre sociálnych služieb Riviera, n. o., so sídlom Udiča – Upohlav 541“, jednej občanke odkázanej na ich služby, ktorá nemá v obci žiadnu rodinu a jej vlastné finančné prostriedky nepostačujú na pokrytie nákladov na potrebné služby.

7.3 Významné investičné akcie v roku 2018

Stavebné práce a investičné náklady zrealizované v roku 2018:

- **Obec**
 - obstaranie **bytového domu** v centre obce – **23 bytových jednotiek** pre občanov v bytovom dome č. 1477 (1 064 309,55 eur);
 - obstaranie **technickej vybavenosti k bytovému domu** č. 1477 (124 115,25 eur);
 - obstaranie **pozemku pod bytový dom a TV** k BD (17 486,00 eur);
 - rekonštrukčné práce na miestnych komunikáciách (129 999,20 eur);
 - obstaranie časti rekonštrukčných prác na Požiarnej zbrojnici (19 898,16 eur);

- obstaranie kamerového systému obce (13 219,79 eur);
- obstaranie nákladného automobilu (18 000,00 eur);
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - 1. etapa - výmeny výplní otvorov (okien) na budove základnej školy z BT zo ŠR (110 000,- eur);
 - dofinancovanie rekonštrukcie a modernizácie kotolne na škole, ktorá nebola k 31.12.2017 ešte ukončená (v r. 2015 – 2018 už preinvestované 140 000,- eur z KT zo ŠR, 20 000 z vlastných prostriedkov obce), v r. 2018 už neboli pridelené ďalšie finančné prostriedky z kapitálového transferu zo ŠR, poslednú čiastku v sume 30 575,-eur, zainvestovala obec z vlastných finančných prostriedkov;

7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2019 – 2021

7.4.1 Významné investičné akcie a stavebné práce plánované v roku 2019

Najvýznamnejšie investičné akcie a stavebné práce, ktoré by mali byť zrealizované v roku 2019:

- **obec**
 - dokončenie miestnej komunikácie na upravenom verejnom priestranstve určenom na parkovanie na miestnom cintoríne;
 - komplexná rekonštrukcia a modernizácia objektu požiarnej zbrojnice;
 - oprava budovy zdravotného strediska – náter strechy a výmena okien;
 - rekonštrukcia kotolne v kultúrnom dome a kine;
 - vybudovanie čističky odpadových vôd pre bytový dom č. 1477;
 - obstaranie nového osobného automobilu;
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - 1. etapa - výmeny výplní otvorov (okien) na budove základnej školy z finančných prostriedkov BT zo ŠR;
 - rekonštrukcia strechy na budove školskej jedálne a družiny
 - dokončenie úpravy povrchu školského dvora pred hlavnou budovou školy;
 - obstaranie nového vybavenia do školskej jedálne a rozšírenie zariadenia;
 - výmena umývadiel a obkladov v niektorých triedach.

7.4.2 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2020 - 2021

Predpokladané stavebné práce a investičné akcie realizované z finančných zdrojov štátneho rozpočtu a rôznych podporných fondov EÚ, na základe vypracovaných projektov rámci KC v roku 2020, 2021:

- **obec**
 - rozšírenie siete miestnych komunikácií;
 - vybudovanie kanalizácie v obci;
 - zateplenie obvodových múrov a strechy objektu obecného úradu;
 - oprava a celkové zateplenie objektu budovy zdravotného strediska, vrátane výmeny okien;
 - výmena celej podlahy v oboch miestnostiach kultúrneho domu;

- odstránenie havarijného stavu kuchyne a skladu v KD, omaľovanie, výmena okien;
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - zateplenie obvodových múrov budovy základnej školy;
 - rekonštrukcia telocvične;
 - rekonštrukcia bežeckej dráhy a komplexná úprava okolia školy;

7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného

obdobia. Po 31. decembri 2018 nenastali také udalosti, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2018.

Spracovala: Mgr. Elena Obuchová

Ing. Miloš Cúcik
starosta obce

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Dodatok správy audítora o overení súladu výročnej správy s individuálnou a konsolidovanou účtovnou závierkou